

Kö'du Yöyö Laka 'ba Yësu ma Marako ayöru

Kö'du yëti 'ba Yowani Bapatisi

(Mt. 3:1-12; Lk3:1-18; Yn. 1:19-28)

¹ Nenye kö'du yöyö laka ga kö'du Yësu Korisito, Wisi 'ba Wirì. ² Ayeto rë ni kaa mati Nëbi Yisaya ayöru,

“Ma kutu vo litu ama dagba komo yi
zi gëri ëyi kɔ'jo.

³ Vidì maako ëdì mbere mi da lipi,
Ako'jo'e gëri nzo zi bi Yere.

O'do'e gëri mbiyi zi mo zi lasi.”

⁴ Here Yowani alaya mi da lipi bapatisi ki'di ehe kö'du yëti. Mo ayada zi zë moto dë nni tëmi kö'du kyënyë zi zë bapatisi, ehe Wirì akila kö'du kyënyë 'bëzë ne. ⁵ Vidì kayo tëmi dakaŋo 'ba Yuda ehe gawo kyedre 'ba Yerusalema i'bënni kö'du 'ba Yowani ne kowo. Zë odro hë nni tëmi kö'du kyënyë 'bënni ne ehe mo abapatisi zë mi ranga 'ba Yeredene. ⁶ Yowani usu bongo 'bëni o'do tëmi yëvu 'ba jemele, ida kodi wana gbö gë ni, ehe wakonyo 'bomo wömi ehe yazi möku.

⁷ Mo ayöyö zi vidiiye henye, “Kora mati mo atayi ta ga ma ne, atëdi kyedre ta da ma. Manza dë na laka zi ra ma kidë akaŋo zi kamoka 'bomo kinga.

⁸ Ma bapatisi ye wini aba, mora mo akabapatisi ye Lawo Kölö Laka aba.”

*Bapatisi 'ba Yësu**(Mt. 3:13-4:11; Lk. 3:21-22, 4:1-13)*

⁹ Tëmī kadra nani, Yësu ayi tëmī Nazereta mī dakaŋo 'ba Galilaya zi Yowani, zi nī bapatisi mī ranga 'ba Yeredene. ¹⁰ Kandi mati Yësu asi yaga tëmī wini, mo ongo komoriyë ayëhu rë nī, ehe Lawo Kölö Laka ayi alosu do mo kaa atu'bu. ¹¹ Here gu ayi ta komoriyë iya henye, “Yi gogo wisi ama ra. Ma na rakyenyi yī aba.” ¹² Kandi Lawo Kölö Laka o'do mo ti'bë mī da lipi, ¹³ ani ko'do 'butësowɔ mī wayɔnzɔ 'ba Satani. Ngötu 'ba möku ëdinni kpa ani, mora malayika'e ayinni ehe akonyinni mo.

*Yësu ako'jo kora vo kyenze kiri sowo**(Mt. 4:12-22; Lk. 4:14-15, 5:1-11)*

¹⁴ Tapëti i'di Yowani ku mī kamba, Yësu i'bë mī Galilaya ehe ayeto kö'du yöyö laka kazi Wirī ne yëti. ¹⁵ Mo iya henye, “Kadra ma laka oko ku ehe damöku 'ba Wirī ku kara. Oto de 'e tëmī kö'du kyënyë 'be'e ne ehe oma'e mī kö'du yöyö laka ne.”

¹⁶ Mati Yësu i'bë ta da göti 'ba föfö 'ba Galilaya, mo i'ja kora vo kyenze kiriye riyö, Simona öndu nī Anderiya aba, ëdinni kyenze kiri öndu aba. ¹⁷ Yësu iya zi zë henye, “Ayiye zi ma, makayandi ye zi vidi kika zi ma.” ¹⁸ Kandi ilanni öndu 'bënni ne, ehe i'bënni mo aba. ¹⁹ Mo i'bë tisi dagba ani, ehe i'ja öndu maako'e riyö Yemisi, Yowani aba, zë gisi 'ba Zebedeyo. Zë ëdinni mī tönbö öndu ënni ko'jo nzo. ²⁰ Here mati Yësu ongo zë, mo ako'jo zë ehe zë ila 'bu nni Zebedeyo mī tönbö kora vo loo ëti, ehe i'bënni Yësu aba.

*Kora wiri kyënyë aba
(Lk. 4:31-37)*

²¹ Yësu vo lö'bö 'bëni ëti ayinni mi gawo 'ba Kaparanamo, mi ko'do 'ba ralawo aba, Yësu i'bë mi bi 'ba mötu, ehe ayeto kö'du yëti. ²² Vidï mati owonni ne, zë na rakaga tëmi gëri 'ba kö'du yëti 'bomo ne, kö'du mo anza dë kaa vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'diye, ga kö'du mo ayëti kö'du kalakonda aba. ²³ Here kora dakyikyï aba mi ni ëdi mi bi 'ba mötu, ehe udu riyë, ²⁴ “Omba a'di kazi ze, Yësu 'ba Nazereta? Yi kinye ne zi yaña ze? Ma yolo ku yi ëyi ra, yi vo litu laka a Wirï.” ²⁵ Yësu ame'do na kamo zi dakyikyï ne, “Alima tiyi, ehe asi yaga ta ra kora ne.” ²⁶ Dakyikyï ne akohö kora ne na kyigö, udu na kamo, ehe asi yaga ta rö mo. ²⁷ Vidï biya na rakaga ehe ayetonnï me'do na ga rë nni zi oka maako. “A'di ra here? Ne kya 'ba kö'du yandi kyiyi maako? Kora nenyë ëdi kalakonda aba zi kö'du ki'di zi dakyikyïye, ehe zë owonni hö mo.” ²⁸ Here kö'du 'ba Yësu apere rë ni kandi ta ga bi ne biya mi dakaño 'ba Galilaya.

*Yësu akö'jo vidï kayo
(Mt. 8:14-17; Lk. 4:38-41)*

²⁹ Yësu, Yemisi, Yowani aba, ilanni bi 'ba mötu, ehe i'bënni mbiyi liño 'ba Simona ehe Anderiya. ³⁰ Wese 'ba Simona ëdi na rakoo mi sora rakyitu aba, ehe kandi mati Yësu okö, iyanni kö'du mo zi mo. ³¹ Mo i'bë zi mo, iri kala mo ehe akonyi mo riyë. Rakyitu ne ila mo, ehe mo ayeto gbo litu zi zë.

³² Tapëti kadra alosu ku ehe hutaga ɔko kpa ku, vidi ikanni zi Yësu vo rakoo'e biya ehe zë mati dakyikyì aba. ³³ Vidi biya 'ba mi gawo ne atoto rënni ha loko. ³⁴ Yësu akɔ'jo zë mati kyɔ na rakoo dakyinë aba biya, ehe ore dakyikyì lakyi yaga. Mo ila vo dakyikyiyè dë zi kö'du maako kiya, ga ko'du zë ayolonnì ku mo eyi ra.

Yësu ayëti kö'du mi Galilaya

(Lk. 4:42-44)

³⁵ Mi da mindö maako gba kazi bikanyi 'ba kadra Yësu ënyi ila liɔ ehe i'bë yaga tëmi gawo ga bi mbiya amötu. ³⁶ Simona abokani ëti i'bënni mo koma. ³⁷ Mati zë i'janni mo, iyanni zi mo henye, “Vidi biya ëdinni yi koma.” ³⁸ Mora Yësu aya'ba da me'do zi zë henye, “Di'bë'e zo dagba zi liɔ maako'e mati gbö kinye ne. Momba kpa zi kö'du yëti mi zë, kö'du nere ra mayi go mo.” ³⁹ Here mo i'bë mi Galilaya kö'du yëti aba biya mi bi 'ba mötu ehe dakyikyì kore aba yaga.

Yësu akɔ'jo kora vo mönyu

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ Kora maako ëdi na riti kazi koo mönyu ayi zi Yësu, alomvo akanjo ehe alenze mo kö'du wakonyi iya henye, “Ëzë omba ku, atɔ'bo ma ko'do nbala.” ⁴¹ Yësu kö'du sösu aba, ehe iza kala ni yaga ehe ise ro mo. Mo aya'ba da me'do henye, “Momba ku. Ëdi na nbala.” ⁴² Kandi mönyu ila kora ne ehe ro mo gbö nbala. ⁴³ Here Yësu ise go mo, ehe utu mo 'de kandi, ⁴⁴ iya henye, “Owo te, ayada kö'du ne dë zi vidi ma kölö maako. Mora i'bë zo mbiyi zi vo karasa mayonzö yi, zi yada zi

vidiye mönyu 'bëyi inde rë nī ku. İ'di wakumu kaa kö'du ki'di 'ba Mosa.” ⁴⁵ Mora kora ne i'bë ehe kö'du ne yada ta ga bi ne biya. Mo ame'do takanyi mi kö'du ne, here Yësu o'bo dekpe zi ti'bë mi gawo na dangölö. Mora mo alima akpa yaga mi ga bi mbiya ne'e ehe vidi ayinni zi mo temi ga bi ne biya.

2

*Yësu ak'o'jo kora keje maako
(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)*

¹ Tapëti ko'do yaa, Yësu ënyi i'bë hulëhu mi Kaparanamo ehe kö'du yöyö apere rë nī iya mo ëdi lijo. ² Vidi kayo ayinni ga bi kölö, ani bi ako o'o dë mi loko, gbi le yaga ha loko bi kpa anza dë. Yësu ëdi kö'du yöyö ne yeti zi zë. ³ Vidi kora sowo okonni, edinni kora mati eje kyere akaño ne kinje kika mo zi Yësu. ⁴ Ga kö'du vidi kayo, zë o'bonni dë zi kora ne kika mo zi mo. Here zë itinni bingö ta komo lembe mbiyi bi mati Yësu ëdi. Mati ayëhunnī bi ne ku, zë izanni kora ne akaño, ëdi ako'do da lanba. ⁵ Mati Yësu ongo hala edinni kö'du koma aba, iya zi kora keje ne henye, “Wisi ama, kö'du kyënyë 'bëyi ila ku.”

⁶ Vo komoyandi 'ba kö'du ki'di maako'e mati ëdi alimanni ani ne, asösunni kö'du, ⁷ “Hala mo ame'do kaa nenyë here?” Ne kö'du sawiya ra. Wiri ra nje kölö ato'bo kila kö'du kyënyë.

⁸ Kandi Yësu ayolo kö'du mati zë edinni asösu ne, here mo iya zi zë, “Ediye kö'du mahere ne sösu ga a'di? ⁹ Ma vala ra anza na kyigo zi kiya zi vo keje ne, 'Ila yi ku temi kö'du kyënyë 'bëyi,'

kɔɔ zi kiya henye, ‘Ēnyī, ñnjè lanba 'bèyī ne, i'bě’? ¹⁰ Here zi ye yɔɔ laka Wisi a Vidi ēdi kalakonda 'ba dakaŋo nenye aba zi vidi kila tēmi kō'du kyēnyē, miya zi vo keŋe ne, ¹¹ ‘Mēdi kiya zi yī, ēnyī, ñnjè lanba 'bèyī ne, i'bě liŋɔ.’ ” ¹² Here mo ēnyī ta da komo zē, ehe ñnjè lanba ēni, i'bě gbɔ. Zē biya na rakaga, zē ayetonnī Wiri, iyannī henye, “Wa mahere ne, dongɔ dē gba kyere.”

Yēsu ako'jo Lēvī

(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)

¹³ Yēsu i'bě hulēhu lōhu da gōti fōfō 'ba Galilaya, vidi kayo atɔtɔ rē nnī zi mo ani, mo ayeto zē yandi. ¹⁴ Mati mo ēdi tī'bě lasi aba, mo i'ja vo 'be'bele kō'du ru mo Lēvī wisi 'ba Alipayo, ēdi alima mī bi 'ba 'be'bele kō'du. Yēsu iya zi mo henye, “Alō'bō ga ma.” Lēvī ēnyī, ehe alō'bō gbɔ mo.

¹⁵ Mati Yēsu ēdi wakonyo liŋɔ a Lēvī, vo 'be'bele kō'du kayo ehe vo kō'du kyēnyē kayo kō'dɔ'e mati alō'bōnnī ga Yēsu ne, ma kayo tēmi zē adrɔ'bo rē nnī mo aba, ehe vo lō'bō 'bomo eti wakonyo ga bi kōlō. ¹⁶ Vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'diye ru zē Farasi ne, i'jannī Yēsu ēdinnī wakonyo ga bi kōlō vo kō'du kyēnyē eti ehe vo 'be'bele kō'du'e. Here zē ako'jonnī ha vo lō'bō 'bomo'e, “Kō'du a'di mo onyo wa vidi mahere ne eti?” ¹⁷ Yēsu owo kō'du 'bèzē ne, aya'ba dɔ mo zi zē, iya henye, “Vidi mati rē zē na laka kazi kɔɔ, ombannī dakatōrō dē, nje zē ma na rakɔɔ. Mayi dē ga kō'du vidi laka'e, mayi ga kō'du vidi kyēnyē'e.”

*Kö'du 'ba hakoro**(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)*

¹⁸ Vo lö'bö 'ba Yowani Bapatisi ehe Farasiye ëdinnî hë nnî koro. Vidî maako'e ayinnî zi Yësu, ako'jonnî hɔ mo, “Kö'du a'di vo lö'bö 'ba Yowani Bapatisi ehe Farasiye ëdinnî hë nnî koro, mora vo lö'bö 'bëyiye oronnî hë nnî dë gɔ mo?” ¹⁹ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Omba 'be'e yingɔ mati ëdinnî bi 'ba oze ne, zi ti'bënnî kazi wakonyo? Anza here dë. Ëzë kora vo mbara ëdî gba zë aba, zë ɔ'bɔnnî dë zi ko'do here. ²⁰ Kadra mo atokɔ ëzë oba kora vo mbara ku 'de kazi zë akoro hë nnî 'da.”

²¹ “Vidî maako uru bɔngɔ ma kyiyî dë zi kɔ'jo bɔngɔ ma kɔɔ. Ëzë o'do here, ma kyiyî ne aya'ba tisiwa aba, ehe akire bɔngɔ ma kɔɔ ne, ehe ako'do ogo kyedre. ²² Vidî maako odrɔ a'ji ma kyiyî dë gbî mî lɔsɔ wana ma kɔɔ. Ëzë o'do here, a'ji ne akiha lɔsɔ wana, ehe a'ji 'dö lɔsɔ wana aba akayaɲa rë nnî. Mora laka zi kope a'ji ma kyiyî gbî mî lɔsɔ wana ma kyiyî.”

*Kö'du ko'do 'ba ralawo**(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)*

²³ Mî ko'do 'ba ralawo aba, Yësu ëdî ati'bë kpuru tëmî yaka 'ba nyenyo. Mati vo lö'bö 'bɔmo'e ëdî ati'bënnî mo aba ne, ayetonnî da nyenyo ne kowe zi konyo. ²⁴ Farasiye iyannî zi Yësu henye, “Ongɔ te, kö'du a'di vo lö'bö 'bëyiye ëdinnî kö'du mati i'bë dë ga kö'du ki'di 'ba ko'do 'ba ralawo ne ko'do gɔ mo?”

²⁵ Yësu ënyî, aya'ba dɔ mo zi zë iya henye, “Ako'jo'e kö'du mati Dawidi o'do mî kadra nani dë, mati mo omba wa zi konyo mî kadra mati mo

vīdī 'bēnī ētī na o'bo ne? ²⁶ Here mo i'bē mī loko a Wiri ehe onyo mangolo'bo mati i'dī zi Wiri ne. Kō'du ne o'do rē nī mī kadra mati Abiyata ra na vo karasa ma kyedre. Ēdī mī kō'du kī'dī 'beze nje vo karasa'e ra akonyonnī mangolo'bo ne, mora Dawidi onyo, ehe i'dī kpa zi vīdī 'bēniye.” ²⁷ Yēsu aya'ba go mo zi zē iya henye, “O'do ko'do 'ba ralawo ne kō'du vīdī, o'do vīdī dē kō'du ko'do 'ba ralawo. ²⁸ Here Wisi a Vīdī ēdī gbī na Yere 'ba ko'do ralawo.”

3

Kora vo kala keje

(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)

¹ Kadra maako aba Yēsu i'bē bi 'ba mōtu. Kora maako ēdī ani kala mo eje ku. ² Vīdī maako'e ēdinnī ani, zē ombannī zi Yēsu susu ga kō'du litē ko'do. Here zē alimannī mo kongō kara kodo mo akako'jo kora ne ndō mī ko'do 'ba ralawo. ³ Yēsu ame'do zi kora vo kala keje ne, “Ayi tōro komo ze kinye.”

⁴ Here mo ako'jo ha vīdī ne'e iya henye, “A'di ra kō'du kī'dī 'beze ila ze zi ko'do mī ko'do 'ba ralawo? Zi konyi, kodo zi ko'do na kyēnyē? Zi didī vīdī yomo, kodo zi yaņa mo?” Mora 'de iyannī kō'du ako dē. ⁵ Yēsu na kamo mati mo ongo bi dē zē, ga kō'du kazi kō'du kowo. Here mo iya zi kora ne, “Iza ga kala yī ne yaga.” Mo iza yaga, a'ba na laka löhu. ⁶ Here Farasiye ilannī bi 'ba mōtu ne, ehe atoto rē nnī kandi vīdī 'ba Heroda ētī, o'donnī yeře zi Yēsu kofo.

Vīdī kayo da kapa föfö

7 Yēsu vo lö'bö enī eti ēdi tī'bēnni ha föfö 'ba Galilaya, vidi kayo alö'bōnni go mo. Vidi ne maako'e ayinni temi Galilaya, Yudiya, 8 Yerusalema, Edome, ta dakaŋo kafo ranga 'ba Yeredene, Tiyere, Sidoni aba. Vidi ne ayinni biya zi Yēsu ga kö'du wa mati zē owonni mo ēdi ako'do. 9 Ga kö'du vidi ayo takanyi, Yēsu iya zi vo lö'bö 'bēniye mako'jōnni tōŋbö nzo zi ni tēkyi mi mo, kazi vidi utunni ni. 10 Mo ako'jo vo rakoo kyoo, ehe zē mati gba na rakoo ne nduwē rē nni sikyi dagba ga kö'du zi ro mo kise. 11 Eze vidi mati edinni dakyikyī aba mi nni ongōnni mo, akalēpinni akaŋo, akiyanni henye, “Yi wisi 'ba Wiri.” 12 Here Yēsu iya zi dakyikyī ne'e, mayadanni dē zi vidi eyi 'bēni ni.

Yēsu inzi vo litu 'butē dōmoriyō
(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

13 Here Yēsu i'bē riyē da lutu, ako'jo vidi mati mo omba ne tayinni zi ni. Zē ayinni zi mo, 14 mo inzi 'butē dōmoriyō temi zē, i'di ru zē ku vo litu'e, mo ayada zi zē henye, minzi ye ku zi tēdiye ma aba, zi kutu'e kpa yaga tī'bē kö'du yēti, 15 zi tēdiye kpa kalakonda aba zi dakyikyī kore mo yaga.

16 Nenye ma 'butē dōmoriyō mati mo inzi, Simona, Yēsu i'di ru mo Petero, 17 Yemisi öndu ni Yowani aba, zē gisi 'ba Zebedeyo, Yēsu i'di ru dē zē Bonerega kö'du ya'ba aba piwo, 18 Anderiya, Pilipo, Baratolomoya, Matayo, Toma, Yemisi wisi 'ba Alipayo, Tadöyösu, Simona mati o'do lövo 'ba dakaŋo 'bēni, 19 Yudasi Sikereto mati asusu Yēsu zi kofō mo ne.

*Yësu Belezobulu aba
(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23)*

²⁰ Yësu i'bě ödu loko, vidi kayo atoto rë nnì, here Yësu vo lö'bö 'bëni èti i'janni kadra 'ba zi wakonyo dë. ²¹ Mati vo dakota 'bomo owonni kö'du ne here, i'bënni zi gɔ mo kongɔ, ga kö'du vidi ëdinni akiya, “Mo arifo ku.”

²² Vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'di maako'e, mati ayinni ta Yerusalema ne, iyanni henye, “Mo ëdi Belezobulu aba mi ni.” Ne yere 'ba dakyikyie ra i'di kyigɔ ne zi mo zi kore zë yaga. ²³ Here Yësu ako'jo zë zi ni, ame'do zi zë tëmi mala. “Hala Satani akore Satani yaga? ²⁴ Èzë damöku inye rë ni na gbongo gbongo, damöku ne akalëpi. ²⁵ Here èzë dakota inye rë ni na gbongo gbongo, dakota ne akalëpi. ²⁶ Here èzë damöku 'ba Satani inye rë ni na gbongo gbongo, ɔ'bo tëhi dë, akalëpi, akinde rë ni. ²⁷ Vidi kölö maako ɔ'bo dë zi tödu mi loko 'ba kora vo tembe zi wasisi ɔmo kolɔ, nje èzë mo ida kora vo tembe ne ku dagba, atehe 'da wa ɔmo kolɔ. ²⁸ Miya zi ye tinyö henye, akato'bo vidi kila tëmi kö'du kyënyë 'bëzë ne biya, ehe me'do lasa 'bëzë biya. ²⁹ Here vidi mati akame'do kö'du kyënyë ra Lawo Kölö Laka ne ila mo dë, ga kö'du mo o'do kö'du kyënyë ma nburu nburu ne ku.” ³⁰ Yësu iya kö'du ne here, ga kö'du vidi maako'e ëdinni akiya “Dakyikyie ra ëdi mo ko'do.”

*Ma 'ba Yësu öndu mo ëti
(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)*

³¹ Here ma 'ba Yësu öndu mo ëti ɔkonnì. Zë ɔronni 'de yaga ta ra loko, utunni kö'du kise kö'du ko'jo ga kö'du mo. ³² Vidi mati ëdinni

alima kpo ta ra Yësu, iyannī zi mo henye, “Ongɔ te, ma yī, ɔndu yiye ɛti ɛdinnī yaga, zɛ ombannī yī.” ³³ Yësu aya'ba da me'do zi zɛ, iya henye, “Ëyī 'bɛnī ma ma? Ëyiye 'bɛnnī ɔndu ma'e?” ³⁴ Mo ongɔ bi da vidī mati ɛdī alimannī kpo ta ra nī, iya henye, “Ongɔ'e te, kinye ne ma ma ɔndu ma'e ɛti. ³⁵ Vidī mati o'dɔ wa mati Wirī omba zi mo ko'dɔ ne, mo ɔndu ma, ɛmī ma, ehe ma ma.”

4

Mala 'ba vo kofo kilī (Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Kadra maako aba löhu, Yësu ayeto kö'du yandi da kapa föfö 'ba Galilaya. Vidī mati atoto rɛ nnī kpo ta rɔ mo ne, ɛdinnī kyɔ, here mo ɛkyī mī tɔɔbɔ, alima mī mo. Tɔɔbɔ ne ɛdī mī föfö, vidī kayo ne'e ɔrɔ 'bɛnnī 'de yaga da göti 'ba föfö. ² Mo alima kö'du kayo ne yandi mo zi zɛ tɛmī mala. Mī kö'du yandi 'bɔmo ne mo iya henye, ³ “Owo'e te. Kora maako i'bɛ yaga kofo kilī mī yaka. ⁴ Mati mo ilī kofo ne mī yaka, maako'e alɛpī da ga gɛrī, ali ayinnī, onyonni 'de. ⁵ Maako'e alɛpī dakaɔ ma ři'dī aba, mati kaɔo nje tisiwa aba ne. Kandi kofo ne ɔtu, ga kö'du kaɔo ne ayɔndu dɛ. ⁶ Here kadra ayi riye, o'bo wevo ma luru ne, ga kö'du ngara'da mo ɔdu dɛ na laka mī kaɔo. ⁷ Kofo maako'e alɛpī mī kutɛ kono, ɔvu ayasi wevo nī, mora 'de ana dɛ. ⁸ Kofo maako'e alɛpī mī kaɔo ma laka ne, wevo mo asi, ɔvu, ana i'jɔ. Maako'e ɛdinnī i'jɔ aba 'butɛwota, maako'e 'butɛmodaka, maako'e

lamikölö.” ⁹ Yësu aya'ba gɔ mo zi zë iya henye,
 “Mo mati ëdī mbili aba, mowo kö'du ne.”

Kö'du a'di mo ayandi kö'du tëmī mala
 (Mt. 13:10-23; Lk. 8:9-15)

¹⁰ Mati Yësu ëdī kuti nī aba, vidī maako'e mati owonnī kö'du mo ne, ayinnī zi mo vo litu 'butë dɔmoriyö ëti, ako'jonnī hɔ mo zi mī mala ne'e yada. ¹¹ Yësu aya'ba dɔ mo zi zë, iya henye, “Kö'du koho 'ba damöku 'ba Wirī i'dī ku zi ye. Mora zi vidī maako'e kö'du koho akayandi tëmī mala.

¹² Here zë akongonnī akongɔ, mora 'de kaa ongonnī dë.

Ëzë o'donnī here akoto dë nnī zi Wirī, akila zë.”

Yësu ayada mī mala 'ba vo kofo kilī
 (Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³ Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Ayolo'e mī mala ne dë? Akayolo'e mala maako'e hala? ¹⁴ Vo kofo kilī ne ilī kö'du me'do 'ba Wirī. ¹⁵ Vidī maako'e kaa kofo mati alëpī da ga gëri. Kandi ëzë owonnī kö'du me'do ne, Satani ayi oba 'de. ¹⁶ Vidī maako'e kaa kofo mati alëpī da ři'dī. Kandi ëzë owonnī kö'du me'do ne, irinnī na rakyenyi. ¹⁷ Mora ödu dë gbo mī zë, here ne ɔ'bo limannī 'diri dë. Ëzë riti maako mandere wakofu ayi ga kö'du me'do ne, zë akilannī 'de. ¹⁸ Vidī maako'e ëdinnī kaa kofo mati ilī mī kutë kono. Ne ëdī zë mati owonnī me'do ne, ¹⁹ kö'du sösu, lovo 'ba kōhi, lovo kö'du wakyɔ, akakohɔ me'do ne, mora anannī i'jō dë. ²⁰ Vidī maako'e ëdinnī kaa kofo mati ilī mī kaŋo laka. Zë owonnī me'do ne,

ombanni dɔ mo, ananni i'jɔ maako'e 'butewota, maako'e 'butemodaka, maako'e lamikölö.”

Lamba hu sora
(Lk. 8:16-18)

²¹ Yësu alima nduwë kiya zi zë henye, “Vidi maako here ne, oba lamba ndö kika mo hu sikɔ mandere hu sora? Anza here dë, i'di lamba da tarabiza. ²² Wa mati ëdi 'de kɔwɔ na koho akika yaga bikanyi. Wa mati ayöfu dɔ mo ne, akayëhu dɔ mo yaga. ²³ Owo'e kö'du ne, ëzë ëdiye mbili aba.”

²⁴ Mo iya kpa zi zë henye, “Kö'du mati mëdi akiya zi ye ne, oze mbiliye na laka zi kowo mo. Wa yeri mati ëdi ako'dɔ'e zi oka'e, ako'dɔ kpa zi ye. ²⁵ Vidi mati ëdi mo aba, aki'di zi mo kyɔ. Vidi mati anza mo aba, akoba 'de kazi mo.”

Mala kö'du tövu 'ba kofo

²⁶ Yësu nduwë kiya mo aba zi zë, iya henye, “Damöku 'ba Wirï ëdi henye. Kora maako ili kofu mi yaka ëni. ²⁷ Mati mo o'do yɔndɔ aba, ënyi kadra aba, kofo ne biya ëdinni ku mbili ki'di, ëdinni kpa ku tövu. Mo ayɔlɔ dë hala o'do rë ni here. ²⁸ Kaɲo ra o'do wevo ne na bi dëni zi tövu, zi ta na logɔ. Dagba biriti mo ma luru ne akalaya, mbili mo, ehe ndundu mo mbili ma ndɔ i'jɔ aba. ²⁹ Mati i'jɔ ne alɔtri ku, kora ne ayeto kumu mo kulu aba, ga kö'du mo ayɔlɔ kadra mo ɔkɔ ku.”

Mala kö'du kofo 'ba masatada
(Mt. 13:31-32,34; Lk. 13:18-19)

³⁰ Yësu ako'jo kö'du henye, “Dakiya ze damöku 'ba Wirï ëdi kaa a'di? Mala a'di dako'do ze zi yada mo? ³¹ Eëdi kaa kofu 'ba masatada, kofu mati tisi

řiri mĩ dakaŋo ne. ³² Ta gɔ mo yaa, övu řiyë, ayi kyedre ta da wevo ne'e biya. İ'di ngora ni ma kyedre mo'e yaga, ali ayinni, uvö loko ënni mi galili mo."

³³ Yësu ayëti kö'du kise 'bëni tëmi mala maako'e. Mo ayada zi zë kyɔ, kö'du zi zë tɔ'bo yolo mo. ³⁴ Mo tɔ'bo dë me'do zi zë kazi mala. Èzë mo ëdi vo lö'bö 'bëni ëti, mo akayada kö'du ne'e biya zi zë.

Yësu adɔɔ buluku da wini
(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)

³⁵ Mi da hutaga mi ko'do nani, Yësu iya zi vo lö'bö 'bëniye, "Ënyi di'bë'e kyëti 'ba föfö." ³⁶ Here zë ilanni vidi kayo ne'e, ehe vo lö'bö'e ëkyinni mi tönbö, mati Yësu ëdi alima nzo mi mo, obanni mo nni aba. Tönbö maako'e alö'bönni kpa ndi mo.

³⁷ Truku'du buluku kyigo aluku řiyë kagba 'ba wini, ayeto ku liko řiyë mi tönbö, here omba ku kara zi koso wini aba. ³⁸ Yësu ëdi 'de hulëhu mi tönbö ako'do dë ni taka gara aba. Vo lö'bö 'bomo'e alironni mo iyanni henye, "Vo komoyandi, asösu 'bëyi kö'du dë, ze hiya kara zi koli?"

³⁹ Yësu ënyi řiyë, ame'do na kamo zi buluku, iya zi wini kagba ne henye, "Ōɔ, ti!" Buluku nni wini kagba aba ɔɔnni, bi gbo liwo. ⁴⁰ Yësu iya zi vo lö'bö 'bëniye henye, "Kö'du a'di ëdiye atere gɔ mo? Anza'e dë koma aba?" ⁴¹ Zë tere kyedre aba, ako'jo ha oka maako, "Kora nenye ëyi? Buluku wini kagba aba, ɔwɔnni mo?"

5

Yësu ako'jo kora dakyikyì aba
(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)

¹ Yësu vo litu 'bëni ëti ënyi i'bë okonni kyëti kapa föfö 'ba Galilaya mi dakaño 'ba Gerasa.

² Kandi mati Yësu asi yaga tëmi tönbö, andosi dë nni kora maako aba, asi tëmi wogo 'ba da wogo ani ne. Kora ne ëdi dakyikyì aba mi ni. ³ Mo ëdi alima mi kutë da wogo. Vidi ako o'bo dekpe zi sesi mo na kida nyori aba. ⁴ Da kyö ndi mo kala mo aba ëdi na kida, mora ta ga kadra ne biya mo akisi nyori ne, ehe akikye mi kôhi ne ta ndi ni na nzoyi. Mo embe 'beri, vidi maako o'bo dë zi mo kiri. ⁵ Kadra yondo aba mo ëdi lima alasi tëmi da wogo kpuru ta da lutu, kudu aba rë ni kumu yitö aba.

⁶ Mo na kowö mati ongo Yësu, here aho alodro domo ni aba akaño komo Yësu. ⁷ Here mo alörö na kyembe, iya henye, “Yësu wisi 'ba Wirì omba a'di kazi ma? Lömu mi ru Wirì, ma lenze yi, i'di riti dë zi ma.” ⁸ Mo iya kö'du ne ga kö'du Yësu ëdi akiya henye, “Dakyikyì asi 'de yaga ta ra kora ne.”

⁹ Here Yësu ako'jo ho mo iya henye, “Ru yi ëyi?” Kora ne aya'ba da me'do iya henye, “Ru ma 'Gboko,' ga kö'du dëdi ze kyö.” ¹⁰ Mo zo nduwë Yësu lenze kazi ore dakyikyì ne'e yaga ta dakaño nani.

¹¹ Ani wa'do kayo ëdinni kara dakapa lutu wakonyo. ¹² Here dakyikyì ne'e zo rë nni la'ba zi Yësu, iyanni henye, “Utu ze zi wa'do ne'e, zi ze ti'bë tödu mi zë.” ¹³ Mo ila dakyikyì ne'e ti'bë, ödunni gbo mi wa'do ne'e. Wa'do ne'e ëdinni

biya kaa kpulukuriyö, ahonni akanjo mi föfö, ehe aluyinni.

¹⁴ Kora mati edinni ga wa'do ne'e kongö, ahonni 'de, ayöyönni kö'du ne mi gawo mi haliŋö kö'du mati o'do re ni ne, yada zi vidi. Vidi enyi i'benni biya kö'du mati o'do re ni ne kongö.

¹⁵ Mati ayinni zi Yesu, ze ongönni kora mati edi kani gboko 'ba dakyiki eti mi ni ne, mo edi alima ani bongö aba re ni, do mo ku na laka, ze biya na tere. ¹⁶ Ze mati ongönni komonni aba, ayadanni zi vidiye kö'du mati o'do re ni zi kora mati dakyiki aba ne, ehe kö'du 'ba wa'do ne'e. ¹⁷ Here ze ako'jonnii ha Yesu zi tenyi ati'be 'de temi dakanjo enni.

¹⁸ Here mati Yesu omba ku zi ti'be zi tekyi mi tonbö, kora mati edi kani dakyiki aba mi ni ne, alenze mo iya henye, "Di'be ze yi aba." ¹⁹ Yesu ila mo de zi ti'be ta go mo, iya zi mo henye, "I'be liŋö zi vo dakota 'beyiye, ayada zi ze hala kö'du mati Yere o'do zi yi, laka 'bomo zi yi edi hala."

²⁰ Here kora ne enyi i'be biya kpuru temi Gawo 'Bute ne'e, kö'du mati Yesu o'do zi ni ne yada mo aba. Vidi mati owonni kö'du ne biya na rakaga.

Wu'je 'ba Yayiro nni mbara mati ise ra bongö 'ba Yesu

(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

²¹ Yesu enyi i'be hulëhu kyeti kapa 'ba föfö vere. Ani da kapa föfö, vidi kayo atoto re nni kpo ta da kapa mo. ²² Here vere maako ru mo edi Yayiro, mo ra na vo dagba 'ba bi 'ba motu ani, mati mo okö, ongö Yesu, mo umë re ni akanjo ndi mo, ²³ alenze mo kö'du komba aba, iya henye,

“Wu'jè tisi 'bama na rakoo. Ako ayi, i'di kala yi do mo, here zi mo tedi na laka, na didi.” ²⁴ Yesu enyi i'benni mo aba.

Here vidi kayo mati edinni ati'be Yesu eti ne, edinni mo diri ta da kapa biya. ²⁵ Here mbara maako edi ani, na riti ga ko'du yama edi taho ta ro mo kazi toro ko 'butè domoriyo. ²⁶ Dakatoro kayo edinni le owo ki'di zi mo. Mo ayaña kahi 'benni biya, mora here ne zi ta'ba na laka anza de, edi weni zo re ni kidra dagba ta ga kadra biya. ²⁷ Mo owo ko'du Yesu, enyi ayi kafo mo mi kutè vidi kayo ne. ²⁸ Mo iya na bi deni henye, “Eze mise gbi le nje bongoro mo ne, matedi na laka.” ²⁹ Mo ongo here ise bongoro mo ne, kandi yama oro, mo ayolo ku mi ida re ni henye, na ko'jo re ni ku temi riti kyedre 'benni ne.

³⁰ Yesu kandi ayolo henye, kyigo asi ku ta re ni yaga. Mo opi re ni kpo temi kutè vidi kayo ne, ako'jo ko'du henye, “Eyi ra ise ra bongoro ama?” ³¹ Vo lo'bo 'bomo aya'banni da me'do zi mo henye, “Ongo te vidi kayo mati edinni yi kuru ne, ko'du a'di ako'jo 'beyi ko'du go mo henye ere, ‘Eyi ra ise ra ma?’ ”

³² Yesu zo nduwè lima bi kongoro kpo ta re ni zi yolo eyi ra o'do ko'du ne. ³³ Here mbara ne ayolo ko'du mati o'do re ni zi ni ne, mo ayi tese aba na tere, alodoro ndi mo, ayada ko'du tinyo mati o'do re ni ne biya zi mo. ³⁴ Yesu aya'ba da me'do zi mo henye, “Wu'jè ama, koma 'beyi o'do yi ku nbala. I'be na rakyeyi, mak'jo yi temi riti ne.”

³⁵ Mati Yesu edi ko'du ne kiya, Vidi maako'e ayinni ta lijo 'ba Yayiro, ayadanni zi mo henye,

“Wu'jè 'bèyì oli ku. Kö'du a'di kpe zi riti k'ì'dì ra vo komoyandi ne gɔ mo?” ³⁶ Yèsu oze mbili nì dè da kö'du mati iyannì ne, mo aya'ba zi Yayiro henye, “Ere dè, nje kòlò koma.”

³⁷ Here mo ila vīdī ma kòlò maako dè zi t'ì'bè nì aba dagba, nje Petero, Yemisi, öndu nì Yowani aba. ³⁸ Mati zè ɔkonnì linɔ 'ba Yayiro, Yèsu ongo bi apere rè nì ku na yawa, owo kuyè riyè kudu rala'ba aba. ³⁹ Mo ènyì i'bè ödu loko, iya henye zi zè “Kö'du a'di bi apere rè nì gɔ mo na yawa here? Kö'du a'di èdiye kudu gɔ mo? Wu'jè tisi ne oli dè, èdì öñbö ako'do.”

⁴⁰ Here zè ogonnì mo. Mora here mo ore zè biya yaga, oba 'bu 'ba wu'jè tisi ne, ma mo, vo lö'bö 'bèniye wota. Mo ènyì i'bè ödu mī loko mati yöku wu'jè tisi ne o'ba 'do mo.

⁴¹ Mo iri kala mo, iya zi mo henye, “Talita Kumu.” Kö'du ya'ba aba henye, “Wu'jè tisi, miya zi yì, ènyì riyè.” ⁴² Here mo ènyì, alasi kpo. Kɔɔ 'bɔmo èdì 'butè dɔmoriyö. Mati kö'du ne o'do rè nì, zè biya na rakaga. ⁴³ Yèsu i'dì kö'du kise anza dè zi zè yada zi vīdī kòlò maako, ehe mo iya henye, “I'diye wa zi mo zi konyo.”

6

Omba Yèsu dè mī Nazereta (Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

¹ Yèsu ènyì ila bi nani, ehe i'bè hulèhu mī gawo 'ba dakaɲo 'bèni. Vo lö'bö 'bɔmo'e i'bènni mo aba. ² Mī ko'do 'ba ralawo aba, mo ayeto kö'du yandi mī bi 'ba mötu. Vīdī kayo èdinnì ani, mati zè owonnì kö'du mo, zè biya na rakaga. Zè

ako'jonnî kö'du iyannî henye, “Here mo i'ja kö'du ne biya ta kila? Kö'du yɔlo 'ba a'di ra here mati i'di zi mo ne? Hala mo édi kö'du koro ne'e ko'do mo? ³ Mo anza vo kaga kisë, wisi 'ba Mariya, öndu 'ba Yemisi, Yosepa, Yudasi, Simona aba? Anza dë emi mo'e ra édinni alima kinye ne?” Here zë ombanni mo dë.

⁴ Yësu ënyi iya zi zë henye, “Nëbi ɔwo ta bi ne biya, nje vidi mi gawo liɔo 'bomo, karo mo'e, vo dakota 'bomo eti ra ombanni mo dë.” ⁵ Mo omba dë zi kö'du koro ako'e ko'do ani, mo i'di kala ni nje da vidi 'ba rakoo gbongo maako'e, ehe ak'ojo zë gbo. ⁶ Mo rakaga kyedre aba ga kö'du vidi anzanni dë kö'du koma aba.

*Yësu utu vo litu 'butë domoriyö yaga
(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)*

Yësu ënyi i'bë kpo ta ra dakaño nani komo vidi yandi aba. ⁷ Mo ako'jo vo litu 'butë domoriyö ne'e bi kölo, utu zë yaga na riyö riyö. Mo i'di kalakonda ndra ta da dakyiki ne'e.

⁸ Mo ise go mo zi zë, “Oba'e waako dë 'e aba ta bi ti'bë 'be'e ne, mangolo'bo manza dë, anboro 'ba wa lenze manza dë, kahi manza kpa dë mi bongore 'e, nje moɔɔ. ⁹ Usu'e kamoka, ehe injë'e kya 'ba bongore dë eti. ¹⁰ Ezë ödu'e mi liɔo, alima'e mi liɔo nani le ila'e gawo nani. ¹¹ Ezë gawo mati ayiye mi mo vidi ombanni dë 'e kiri kala kyedre aba, mandere ombanni dë zi kö'du 'be'e kowo, ila'e bi nani, akyito'e turufu ne 'de ta ndiye. Ne atëdi zi zë na wasënë.”

¹² Here zë ënyi i'bënni yaga kö'du yeti aba zi vidi dë nni koto temi kö'du kyënyë 'bënni ne'e.

13 Zë orenni dakyiky yaga, apisinni yëni ra vo koo'e, ako'jo zë gbo.

Koli 'ba Yowani Bapatisi
(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

14 Yaanya aba Yere Heroda owo kö'du ne, ga kö'du wa komba 'ba Yësu inde bi biya. Vidi maako'e iyanni henye, “Yowani Bapatisi ra ënyi ku na didi temi koli, kö'du nere ra mo edi kyigo nenyë aba zi tedi kö'du koro ne'e ko'do mo.”

15 Vidi maako'e iyanni henye, “Mo Eliya ra.” Agamo'e iyanni henye, “Mo nëbi ra, kaa temi ma kolö mati edinni kani kyere nani.”

16 Mati Heroda owo kö'du ne, iya henye, “Mo, Yowani Bapatisi, mati mikye do mo 'de nere ra ënyi temi koli.” 17 Heroda ra na bi deni i'di kö'du zi Yowani kiri, kida mo, ku'du mo mi kamba. Heroda o'do kö'du ne here ga kö'du mo oze Herodiya, mo le na mbara 'ba öndu mo Pilipo ne.

18 Yowani Bapatisi zo nduwë kö'du ne yada mo zi Heroda. “Anza de na laka zi yi mbara 'ba öndu yi koze.” 19 Here Herodiya iri kö'du ra Yowani, omba zi mo kofu. Mora mo o'bo de, 20 ga kö'du Heroda ere Yowani, ga kö'du mo ayolo Yowani ne, mo vidi laka ra, ehe agaga go mo. Heroda edi le kö'du yeti 'ba Yowani sosu, mora mo omba zo nduwë zi kowo mo.

21 Ndundu mo aba Herodiya i'ja geri laka benë. Edi mi ko'do ko'jo kadra 'ba Heroda, mo o'do kyere, ise vidi kyedre 'ba turu'e biya, vo wehe'e, vidi kyedre 'ba Galilaya eti. 22 Mati wu'je 'ba Herodiya ne ayi, olo komo vidiye, kö'du ne eme ra Heroda nni yingo 'bomo eti.

Here Yere Heroda iya zi wu'jè ne henye, “A'di ra omba zi tëdī zi yī? Maki'dī zi yī wa mati omba.”
²³ Ha kī'dī lömu aba mo iya zi wu'jè ne henye, “Miya henye, maki'dī wa mati ako'jo kö'du mo ne zi yī, èzè èdī le kyedre kaa kutè damöku 'bama.”

²⁴ Here wu'jè ne asi i'bè zi ma nī yaga. Ako'jo hɔ mo, “A'di ra makako'jo kö'du mo?” Ma mo aya'ba da me'do iya henye, “Ako'jo kö'du ga da Yowani Bapatisi.”
²⁵ Here wu'jè ne aho kandi hulèhu zi tī'bè kö'du ne kiya zi Yere Heroda, iya henye, “Momba zi yī kī'dī zi ma kinye yaanya aba ne da Yowani Bapatisi mī kakpa ne.”

²⁶ Mati Yere Heroda owo kö'du ne here, o'dɔ mo na rasösu. Mo ɔ'bo dekpe zi komba dè zi wu'jè ne, ga kö'du mo o'dɔ ku na lömu ta da komo yingɔ 'bèni ne'e biya.
²⁷ Here mo utu vo kanya 'bèni kö'du kī'dī aba zi tī'bè da Yowani kika mo. Vo kanya ènyī i'bè mī kamba, ikye da Yowani 'de.
²⁸ Mo ika mī kakpa, i'dī zi wu'jè ne, ehe mo i'dī gbɔ zi ma nī.
²⁹ Mati vo lö'bö 'ba Yowaniye owonnī kö'du ne, zè ayinnī, obannī yöku mo, i'bè usunnī.

*Yèsu i'dī wakonyo zi vidī kpulukumuyī
 (Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Yn. 6:1-14)*

³⁰ Mati vo litu i'ja rē nnī Yèsu ètī, a'bannī wa mati zè o'donnī, yandinnī ne yada mo zi Yèsu.
³¹ Here vidī kayo èdī tayinnī ehe èdī tī'bènnī, here Yèsu vo litu 'bèni ètī, i'jannī kadra 'ba zi wakonyo dè. Here mo iya zi zè henye, “Ènyī dī'bè'e 'de bi maako na bi de ze kutu ze aba, zi ye re 'e lawo tisi.”

³² Here zē ɛnyǐnnǐ, ayetonni tēkyi mi tɔŋbɔ ti'bē yaga na bi dē nni bi mbiya maako. ³³ Mati vidǐ kayo ne'e ongɔnnǐ zē ɛdǐnnǐ ati'bē, kandi ayɔlɔnnǐ zē, here ɛnyi i'bēnnǐ biya tēmi gawo ne'e, ahonni dagba ta dakaŋo, ɔkɔnnǐ dagba bi nani ta komo Yēsu vo litu 'bēni ɛti. ³⁴ Mati Yēsu asi yaga tēmi tɔŋbɔ, mo ongɔ vidǐ kayo ne'e, di'di mo oso ndɔ na kɔ'du sɔsu ga kɔ'du zē, ga kɔ'du zē kaa timɛlɛ ma kazi vo yako. Here mo ayeto zē yandi kɔ'du kyɔ aba.

³⁵ Mati kadra omba ku zi loso, vo lɔ'bɔ 'bɔmo'e ayinnǐ zi mo iyannǐ henye, “Ongɔ te, kadra anza kpe bi nenyē na mɔku. ³⁶ Utu vidǐ nenyē'e zi zē ti'bēnnǐ mi linɔ mati ɛdǐnnǐ kpoko kinye zi zē wakonyo kogo zi konyo.”

³⁷ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “E na bi de 'e, i'diye wakonyo zi zē zi konyo.” Zē ako'jonnǐ ha Yēsu, “Kɔhi ne vidǐ ako'dɔ lɔ yehwe modɔmowota zi ki'ja. Omba zi ze ti'bē yaŋa kɔhi lamiriyɔ ne da mangɔlɔ'bo zi tɔ'bo zē?” ³⁸ Yēsu ako'jo hē zē iya henye, “ɛdiye mangɔlɔ'bo aba ndɔ? I'bē'e te kongɔ.” Mati i'jannǐ, iyannǐ kɔ'du mo zi mo henye, “Mangɔlɔ'bo ɛdi muyi, kyenze riyɔ.” ³⁹ Yēsu iya zi vo litu 'bēniye zi kiya zi vidǐ ne'e biya zi rē nni kinye na gbɔngo gbɔngo, ma limannǐ akaŋo da loma kyekpe ne. ⁴⁰ Here vidǐ ne'e biya alimannǐ na ratɔɔ gbɔngo gbɔngo lamikɔlɔ maako'e 'butēmuyi.

⁴¹ Yēsu oba mangɔlɔ'bo muyi ehe kyenze riyɔ ne, ongɔ bi komoriyē, o'dɔ ɔwɔ'di zi Wiri. Mo owe mi mangɔlɔ'bo ne, i'di zi vo lɔ'bɔ 'bēniye zi yanya mo zi vidǐye. Mo inye mi kyenze riyɔ

ne kpa ta gë zë biya. ⁴² Vidi biya onyonni, ehe ɔvonni gbo. ⁴³ Vo lö'bö'e atotonni kɔsɔ mangɔlɔ'bo kyenze aba mati ɔsɔ ne mi бага 'butë dɔmoriyö. ⁴⁴ Watiti 'ba vidi mati onyonni wa ne kpulukumuyi.

Yësu alasi ta da wini
(Mt. 14:22-33; Yn. 6:15-21)

⁴⁵ Kandi Yësu i'di vo lö'bö'e tëkyinni mi tɔɔbɔ ti'benni dagba komo ni mi Beteseyida ta kafo föfö, mora here mo iya kö'du zi vidi kayo ne'e mi'benni liɔ. ⁴⁶ Ta ga kö'du kiya 'bomo zi vidi kayo ne'e, i'bë'e gbo, mo ënyi i'bë da lutu amötu. ⁴⁷ Mati hutaga ɔkɔ, tɔɔbɔ ëdi ku 'de mi kutë 'ba föfö, mora Yësu nje kutu ni aba da göti. ⁴⁸ Mo ongo vo lö'bö 'bënye ëdinni ku rë nni ki'di zi ko'dɔ mo ngari aba, ga kö'du ëdinni akopi ta ga bi tayi 'ba buluku. Kutë yɔndɔ aba mo i'bë zi zë, lasi aba ta da wini. Mo omba zi laga ta da kapa zë, ⁴⁹ mora mati ongɔnni mo ëdi alasi ta da wini ne, asösu 'benni iyanni wakoro ra, ehe a'banni hë nni gbögbö lörö aba. ⁵⁰ Mati ongɔnni mo ne, zë biya na tere. Mora Yësu ame'do zi zë kandi, iya henye, "Uku mi ye, ne ma ra. Ere'e dë." ⁵¹ Here mo ënyi ëkyi rë zë mi tɔɔbɔ ehe, buluku ɔɔ. Vo lö'bö'e biya na rakaga, ⁵² ga kö'du koro 'ba mangɔlɔ'bo mati mo o'dɔ zi vidi kpulukumuyi konyo mo ne, ödu dë gba dë zë.

Yësu akɔ'jɔ vo kɔɔ'e mi Genesereta
(Mt. 14:34-36)

⁵³ Zë ënyi umunni kyëti föfö da göti 'ba Genesereta, ehe idanni tɔɔbɔ ani. ⁵⁴ Mati ilanni tɔɔbɔ ne, vidi ayɔlonni Yësu. ⁵⁵ Here zë ënyi

ahonn̄i ta bi ne biya. Ēzē owonn̄i bi mati mo ēdī 'dōmo, injēnn̄i vīdī 'ba rakɔɔ'e da lan̄ba kika mo zi mo. ⁵⁶ Bi mati biya Yēsu i'bě ta 'dōmo ne, mī gawo, mī daliŋɔ maako'e, vīdī ako'bann̄i zē mati na rakɔɔ ne, ga bi 'ba wakogo. Akalenzenn̄i mo gbī nje zi zē ha bongo 'bomo kise, zē mati biya isenn̄i ne, ako'jɔ zē na laka.

7

Yandi kō'du 'ba ti'da ŋbala aba

(Mt. 15:1-9)

¹ Here Farasi maako'e nn̄i vo komoyandi 'ba kō'du kī'dī mati ayinn̄i ta Yerusalema ne, atoto rē nn̄i kpo da kapa Yēsu. ² Zē ongonn̄i kya 'ba vo lō'bō 'bomo maako'e ēdinn̄i wakonyo kala aba na ti'da kazi kaka. ³ Farasiye Yiserele'e ētī onyonni wa dē here, nje ēzē akaka kala nn̄i ku tēmī gērī 'ba 'bu nn̄iye. ⁴ Zē onyonni wa maako mati ayi ta bi 'ba wakogo, nje ēzē akakann̄i rɔ mo ku dagba. Ehe irinn̄i ga ndī gērī kyɔ 'ba 'bu nn̄iye, kaa sikɔ kaka, kyere kaka, tele kaka aba.

⁵ Here Farasiye vo kō'du kī'dī 'ba komoyandiye ētī ako'jonn̄i ha Yēsu, “Kō'du a'di vo lō'bō 'bēyiye irinn̄i ga ndī kō'du yandi mati i'dī zi ze akaŋo kazi 'bu ze dē, mora ēdinn̄i wakonyo kala aba na ti'da.” ⁶ Yēsu aya'ba da me'do zi zē, iya henye, “E vīdī 'ba komokandi nenye, Yisaya ra ayɔɔ kō'du kiya ga kō'du 'be'e, ayōru, iya henye, ‘Vīdī nenye'e oronn̄i ma, Yere Wirī, nje hē nn̄i aba,

mora di'dī zē na kowɔ ta ra ma.

⁷ Mōtu 'bēzē na yawa zi ma, kō'du yandi 'bēzē ayi nje kazi vīdiye.’

8 Ī'diye kō'du kī'dī 'ba Wirī da kapa, ehe ɔwɔ'e kō'du yandi 'ba vīdī.”

9 Yēsu zɔ nduwē, “Ēdiye gērī 'ba kō'du kī'dī 'ba Wirī komba dē aba, ga kō'du zi ye kīrī kō'du yandi 'be'e ra. 10 Mosa iya henye, ‘Oro 'bu yī ma yī aba, ēzē vīdī maako awili 'bu nī mandere ma nī, akī'dī mo zi kofō.’ 11 Mora ayandiye henye, Vīdī mati ēdī wa aba, zi kī'dī zi 'bu nī kɔnyī mandere ma nī, mora mo atɔ'bo kiya, ‘Nenye Korobani,’ kō'du ya'ba aba henye, ‘ba Wirī ra.’ 12 Ila'e mo dekpe zi kɔnyī 'bu nī mandere ma nī. 13 Mī ga gērī ne, kō'du yandi 'be'e zi vīdī maako'e ne, ayaŋa me'do 'ba Wirī yaga. Wa maako'e ēdinnī kpa kyɔ kaa ma nenye, mati ēdī ako'dɔ'e ne.”

*Wa mati ēdinnī vīdī ko'dɔ na ti'da
(Mt. 15:10-20)*

14 Here Yēsu ako'jo vīdī kayo ne'e kpa löhu tayinnī zi nī, ehe iya zi zē henye, “E biya, owo'e kō'du 'bama ne, ayɔɔ'e. 15-16 Waako anza dē zi tī'bē mī vīdī ta yaga ako'dɔ mo na ti'da. Wa mati asi yaga tēmī vīdī ra, ako'dɔ mo na ti'da.”

17 Mati mo ila vīdī kayo ne'e, i'bē ödu loko ne, vo lö'bö 'bomo'e ako'jonnī hɔ mo zi mī me'do ne yada. 18 Yēsu iya zi zē, henye, “Anza'e dē na ngara ta da oka'e. Ayɔɔ'e dē? Waako anza dē mati atī'bē mī vīdī ta yaga ako'dɔ mo na ti'da, 19 ga kō'du anza dē tī'bē mī di'di mo, mora mī mo, ehe atī'bē zɔ dagba yaga tēmī ida ra.” Mī me'do ne, Yēsu adɔrɔ gɔ mo zi zē wakonyo biya ŋbala zi konyo.

²⁰ Mo zo nduwë kiya mo henye, “Èdì wa mati asi yaga tëmì vidi ra, ako'do mo na ti'da. ²¹ Tëmì di'di 'ba vidi atayi kö'du sösu kyënyë, rönyì, wa logo, wa kofo, ndoro, ²² mi kumbë, wa kyënyë, wa ko'ba, rakisi, gu ki'di, ru vidi yaña, da kumbë, rakonza. ²³ Wa biya na kyënyë neny'e ayinni ta didi vidi, ehe o'do mo na ti'da.”

*Mbara 'ba dakaño 'ba Siriya-Ponisiya
(Mt. 15:21-28)*

²⁴ Here Yësu ënyì i'bë bi, mati kara ra gawo kyedre 'ba Tiyere. Mo ënyì i'bë ödu loko ehe omba dë zi vidi kölö maako zi yolo zi kiya nëdi ani. Mora mo o'bo dë zi lima na rakoho. ²⁵ Mbara mati wu'jë 'bomo èdì dakyikyì aba ne, owo kö'du Yësu, ayi zi mo kandi, alëpi akaño ndi mo. ²⁶ Mbara ne ame'do ha Girigì, o'jo mo mi Siriya-Ponisiya. Mo alenze Yësu zi dakyikyì kore mo yaga ta ra wu'jë ëni.

²⁷ Mora Yësu aya'ba da me'do iya henye, “Di'diye wakonyo dero dagba zi gisisiye. Anza na laka zi wakonyo 'ba gisisiye koba ku'du mo zi wihiye.” ²⁸ Mo aya'ba da me'do zi mo iya henye, “Kyedre, wihi mati alimanni hu tarabiza ne, edinni kpa koso wakonyo 'ba gisisiye mati oso ne konyo.” ²⁹ Here Yësu iya zi mo henye, “Ga kö'du ya'ba nani, i'bë hulëhu liño, akongö dakyikyì ne i'bë ku yaga ta ra wu'jë 'bëyi ne.” ³⁰ Mati mo i'bë liño, i'ja wu'jë ëni èdì ako'do da sora, dakyikyì i'bë ku yaga ta ro mo.

Yësu ako'jo vo mbili kisi

³¹ Yësu ënyì tëmì dakaño 'ba Tiyere ani, i'bë nduwë kpuru tëmì Sidoni, kpa zi föfö 'ba

Galilaya. Mo i'bě ödu mi dakaño mati edī ako'jo Gawo 'Butē ne. ³² Kya vidī maako'e ikanni kora vo mbili kisi, mati o'bo dē zi me'do, zē alenzenni Yēsu zi kala ni ki'di do mo.

³³ Yēsu oba mo kōlō na kowō ta ra vidī kayo ne'e, i'di da wisi kala ni mi mbili kora ne, o'bi oro, ise ndende kora ne gbo. ³⁴ Yēsu ongo bi komoriyē alawo na kyembe, iya zi kora ne henye, “Epata!” Kō'du ya'ba aba henye, “Ayēhu riyē.” ³⁵ Kandi kora ne o'bo zi kō'du kowo. Mo ame'do kpa kazi riti.

³⁶ Yēsu i'di kō'du zi vidī ne'e anza dē zi kō'du ne kiya zi vidī ma kōlō maako, mora zē nduwē kiya mo. ³⁷ Vidī biya mati owonni kō'du ne, edinni na rakaga. Zē iyanni henye, “Hala mo o'do wa biya na laka. Mo i'di vo mbili kisi zi kō'du kowo, vidī mati o'bo dē zi me'do kpa ame'do.”

8

Yēsu i'di wakonyo zi vidī kpulukusowo (Mt. 15:32-39)

¹ Kadra ma agamo aba, vidī kayo maako'e enyi atoto rē nni, ayinni ga bi kōlō. Mati vidī anzanni wa mati oso aba zi konyo, Yēsu ako'jo vo lō'bō 'bēniye zi ni, iya zi zē henye, ² “Manza dē rakyenyi aba ga kō'du vidī ne'e, ga kō'du zē edinni ma aba ko'do wota aba, mora yaanya aba wa anza dē zi konyo. ³ Eze mutu zē liṅo kazi wakonyo ki'di zi zē, akatēdinni kazi kyigo ta bi ti'bě, ga kō'du kya maako'e ayinni ta bi kowō.”

⁴ Vo lō'bō 'bomo'e ako'jonnī ho mo iyanni henye, “Ta kila mi da lipi nenyē, zi vidī maako zi to'bo wakonyo ki'ja kyo zi ki'di zi vidī nenyē'e?”

⁵ Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Ëdiye mangol'bo aba ndö?” Zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Mangol'bo ëdi madomoriyö.”

⁶ Mo i'di kö'du zi vidi ne'e zi limanni dakaŋo. Mo oba mangol'bo madomoriyö ne'e, o'do öwö'di zi Wiri, owe mi zë, i'di zi vo lö'bö 'bëniye zi yanya zi vidi kayo ne'e. Vo lö'bö 'bomo'e o'donni gbo here. ⁷ Zë ëdinni kpa kyenze sisiye aba. Yësu o'do öwö'di ga kö'du ma nenye'e, ayada zi vo lö'bö'e zi kyenze ne'e yanya mo kpa. ⁸ Vidi biya mati onyonni, ɔvɔnni. Here vo lö'bö obanni kɔɔ mo mati ɔɔ ne, бага madomoriyö ndɔndɔ. ⁹ Vidi ne ëdinni ani kaa kpulukusowo here. Here Yësu utu vidi ne'e liŋɔ, ¹⁰ ehe kandi ëkyinni mi tɔŋbö vo lö'bö 'bëni ëti, i'bënni gbo mi dakaŋo 'ba Dalamonota.

*Farasi ako'jonnï ha Yësu ga kö'du koro
(Mt. 16:1-4)*

¹¹ Here kya 'ba Farasiye ayinni zi Yësu, ayetonni hë nni wasa mo aba. Zë ombanni zi Yësu yɔnzɔ, here ako'jonnï ho mo zi kö'du koro ko'do zi yada mo ayi kazi Wiri. ¹² Yësu otɔ lawo na konda, iya henye, “Kö'du a'di vidi mi ko'do ma ndenye ne, ako'jonnï kö'du ga kö'du koro? E'e, mayada zi ye tinyö, anza zi kö'du mahere ne, zi ki'di zi vidi nenye'e.” ¹³ Mo ila zë, ehe ëkyi mi tɔŋbö, umu gbo kyëti 'ba föfö.

*Langa 'ba Farasiye ehe 'ba Heroda
(Mt. 16:5-12)*

¹⁴ Here vo lö'bö'e kö'du ölu tëmi zë zi koba mangol'bo kyɔ, ëdi nje mangol'bo kolö zë ëti mi tɔŋbö. ¹⁵ Yësu iya zi zë henye, “Ongö'e re

'e laka kazi langa 'ba Farasi ne'e ehe langa 'ba Heroda.” ¹⁶ Zë ayetonnî ame'do na ga rë nnî, “Mo iya kö'du ne ga kö'du danza dë mangol'bo ako aba.”

¹⁷ Yësu ayolö kö'du a'di ëdinnî ame'do go mo, ako'jo hë zë, “Kö'du a'di ëdiye ame'do ga kö'du mangol'bo anza dë? Ayol'e dë gba? Di'diye na kyëndi? ¹⁸ Èdiye komo'e aba o'bo'e dë zi bi kongö? Èdiye mbili aba o'bo'e dë zi kö'du kowo? O'bo'e kö'du sösu dë? ¹⁹ Mati mowe mangol'bo muyi kö'du zi vidi kpulukumuyi ne'e, baga ëdi ndö na koso mati akö'du'e?” Zë aya'bannî da me'do, iyannî henye, “Butë dömoriyö.” ²⁰ Mora Yësu iya henye, “Mati mowe mangol'bo madömoriyö zi vidi kpulukusowo ne'e, baga ëdi ndö na koso mati akö'du'e?” Zë aya'bannî da me'do, iyannî henye, “Modömoriyö.” ²¹ Mo ako'jo hë zë iya henye, “Mora gba kö'du ne ayi dë de 'e?”

Yësu akö'jo kora vo komoköndu mi Beteseyida

²² Mati zë okönnî mi Beteseyida, vidi maako'e ikannî kora vo komoköndu maako zi Yësu, alenzennî mo zi ro mo kise. ²³ Yësu iri kala kora vo komoköndu ne, akoko mo, yaga temi linjo. Tapeti mati o'bi oro komo mo ne, Yësu i'di kala ni do mo, ako'jo ho mo, “Atö'bo waako kongö?” ²⁴ Here kora ne ongo bi riyë, iya henye, “Oo, mo'bo vidi kongö, mora zë alayannî kaa kaga ra ëdinnî alasi.” ²⁵ Yësu i'di kala ni kpa löhu da komo kora ne. Here kora ne obe komo ni kyedre. Komo mo akö'jo rë ni, mo o'bo gbo zi

wasisi kongɔ biya na laka. ²⁶ Yësu iya zi mo, “Í'bë liɲɔ, í'bë dë mī gawo.”

Petero iya Yësu Korisito ra
(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

²⁷ Yësu ënyi vo lö'bö 'bëni ëti, í'bënni mī gawo 'ba Kasariya Filipino. Mati ëdi atí'bënni ta da gëri ne, Yësu ako'jo hë zë iya henye, “Ayada'e zi ma, vidí ëdinni akiya ma ëyi?” ²⁸ Here zë aya'banni da me'do iyanni henye, “Maako'e iyanni yi Yowani Bapatisi ra, maako'e iyanni yi Eliya ra, agamo'e iyanni yi kôlô tēmī kutë 'ba Nëbi ne'e.” ²⁹ Mo ako'jo hë zë, “Mora 'e 'be'e? Iya 'be'e ma ëyi?” Petero ënyi aya'ba do mo iya henye, “Yi Korisito ra.” ³⁰ Here Yësu í'di kô'du zi zë, iya henye, “Ayada'e kô'du ma dë zi vidí kôlô maako.”

Yësu ame'do ga kô'du koli 'bëni
(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹ Here Yësu ayeto vo lö'bö 'bëniye yandi, Wisi a vidí atëdi riti kyedre aba, ehe vidí kyedre, kyedre 'ba vo karasa'e, vo komoyandi 'ba kô'du kí'diye akombanni mo dë. Akí'dinni mo zi kofo, mora ko'do da wota aba, mo atënyi na didi. ³² Yësu ayada kô'du mati ako'do rë nī ne biya zi zë. Here Petero oba mo tisi da kapa, ehe mo iya zi mo kô'du 'bomo ne eme dë.

³³ Mora here Yësu opi rë nī kpo, ongo bi da vo lö'bö 'bëniye ehe mo iya zi Petero henye, “Ënyi 'de ta ra ma karani Satani. Kô'du sösü 'bëyi ne ayi dë kazi Wirí, 'ba vidí ra.” ³⁴ Mora Yësu ako'jo vidí kayo ne'e vo lö'bö 'bëniye ëti zi nī, ayada zi zë henye, “Ëzë vidí maako omba zi tayi ma aba,

kö'du mo mölu ta do mo, minjë taka 'bëni, ma lö'bö ga ma. ³⁵ Vidī mati omba zi didi nī yomo, akayölu. Mora vidī mati ayölu didi nī ku ga kö'du ma, ehe ga kö'du laka 'ba Wirī, akayomo. ³⁶ Èzè vidī maako i'ja wasisi biya mī damöku ne, mora mo ayölu lawo nī, anza dë na laka zi mo. ³⁷ Waako atanza dë zi mo zi to'bo zi kutrë lawo nī aba. ³⁸ Èzè vidī maako ëdi na komokaya ta ra ma, ehe kö'du yandi 'bama mī damöku kyënyë ne, Wisi a Vidī atëdi na komokaya ta ro mo, ëzë mo ayi mī bikanyi 'ba 'Bu nī malayika laka ëti.”

9

Yësu opi rë nī

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

¹ Yësu iya zi zë henye, “Mayada zi ye tinyö damöku 'ba Wirī atayi, aki'ja'e maako'e gba oli ye dë.”

² Tapëti ko'do modaka aba, Yësu oba Petero, Yemisi, ehe Yowani, i'bënni da doku konda riyë. Ani zë na bi dë nni. Mati ëdinni nduwë bi kongö, rakopi ayi zi Yësu, ³ ehe bongo 'bomo ëdi atanyi na kanyi, na kanyi ndra ta da vidī ako mī dakaŋo nenye ato'bo kaka mo here. ⁴ Here vo lö'bö wota ne'e ongönni Eliya ehe Mosa ëdinni ame'do Yësu ëti.

⁵ Petero ame'do zi Yësu, “Vo komoyandi, hala ëdi na laka zi ze tedi kinye. Da kuvö ze loko wota, kölö zi yi, kölö zi Mosa ehe kölö zi Eliya.”

⁶ Mo oka nni ëti na tere, mo ayolo dë na kiya a'di.

⁷ Here foli alaya ayöfu zë galili nī aba, gu ayi temi foli, “Nenye wisi ama ra.” ⁸ Zë ongönni bi kandi

gbö, mora 'de ongonni vidi ma kölö ako dö, nje Yësu zë eti.

⁹ Mati zë asinni ku akaño ta da döku, Yësu ise go mo zi zë, “Wa mati ongo'e ne, ayada'e dö zi vidi ma kölö maako, le ezë Wisi a Vidi enyi ku temi koli.” ¹⁰ Zë ongonni kö'du kise 'bomo ne, mora temi kutë zë ayetonni ame'do na ga rë ni ga kö'du ne, “A'di ra 'bëni tanyi temi koli?” ¹¹ Zë ako'jonnì ha Yësu iyanni henye, “Kö'du a'di vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'diye iyanni Eliya ra atayi dagba?” ¹² Kö'du ya'ba 'bomo edi henye, “Eliya ra tinyö edi atayi dagba zi wasisi ko'jo nzo. Mora kö'du a'di Buku 'ba Wiri iya nenyè, Wisi 'ba Vidi aki'ja riti ndra, ehe akomba mo dö? ¹³ Mayada zi ye hala Eliya ayi ku nzo, ehe vidi o'donni mo kaa zë ombanni, kaa mati Buku iya kö'du ga kö'du mo.”

*Yësu ako'jo wisi kora dakyiki aba
(Mt. 17:4-21; Lk. 9:37-43a)*

¹⁴ Mati zë adrako rë nni koso vo lö'bö eti, ongonni vidi kayo kpo ta rë ni ehe vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'diye, edinni me'do zë eti. ¹⁵ Mati vidi ne'e ongonni Yësu, zë rakaga kyedre aba, ahonni zi mo ehe ametenni mo.

¹⁶ Yësu ako'jo ha vo litu 'bëniye iya henye, “A'di ra edi me'do'e zë eti ga kö'du mo?” ¹⁷ Kora maako mi kutë vidi kayo ne'e aya'ba da me'do henye, “Vo komoyandi, mika wisi ama zi yi, ga kö'du mo edi dakyiki aba mi ni, o'bo dö zi me'do. ¹⁸ Ezë dakyiki ne enyi ku mo ko'do, umë mo akaño, amo aba hë ni, hë ni konyo aba, atedi seserese. Mako'jo ha vo lö'bö 'bëniye zi dakyiki ne kore mo yaga, mora zë o'bonni dö.”

19 Yēsu iya zi zē henye, “E vīdī oma'e dē. Hala ma kalima 'diri ētī? Hala matēdī 'diri nduwē na mīkuku? Ika wisi ne zi ma.” 20 Ikannī mo zi Yēsu. Kandi mati dakyikyī ne ongɔ Yēsu, umē wisi ne tese aba, here mo alō'bō akaŋo, alulu gbō amo aba hē nī. 21 Yēsu ako'jo ha 'bu mo iya henye, “Mo ēdī here ne, ndala aba?” Mo aya'ba iya henye, “Kyerere mo gba na wisi tisi. 22 Da kyɔ dakyikyī ne ēdī yɔnzɔ zi mo kofo, mo kumē aba mī wa'do ehe mī wini. Asōsu kō'du ga kō'du ze, akɔnyi ze, ēzē akato'bɔ.” 23 Yēsu alēzē iya henye, “Iya ‘Ēzē mɔ'bɔ'e,’ Wa biya akyigɔ dē zi vīdī mati ēdī koma aba.” 24 Here kandi 'bu mo ēnyī udu riyē, “Mēdī koma aba, mora anza dē kyɔ. Akɔnyi ma zi tēdī mo aba kyɔ.”

25 Here Yēsu ayɔlɔ vīdī kayo ne'e ēdīnnī ku tayi kara rē nī, here mo i'dī kō'du zi dakyikyī ne. Mo iya henye, “Dakyikyī mati mbili kīsī ehe ha ngulu aba, mī'dī kō'du zi yī tasi yaga ta ra wisi ne, ehe ōdu dekpe mī mo lōhu.” 26 Here dakyikyī ne udu, umē wisi ne tese aba na kyigɔ, asi gbɔ yaga. Wisi ne ongɔ bi kaa yōku vīdī, vīdī biya na kōlō kōlō iyannī henye, “Mo oli ku.” 27 Yēsu oba wisi ne kala nī aba, akɔnyi mo zi tēnyī, mo ɔrɔ gbɔ riyē.

28 Tapētī Yēsu mati ōdu loko, vo lō'bō 'bomo'e ako'jonnī hɔ mo mati zē na ga rē nnī, “Kō'du a'di dɔ'bɔ dē dakyikyī kore gɔ mo yaga?” 29 Yēsu aya'ba da me'do iya henye, “Nje mōtu ra ato'bɔ kyīnē nenyē kore mo yaga, waako ɔ'bɔ dē.”

Yēsu ame'do kō'du koli 'bēnī lōhu
(Mt. 17:22-23; Lk. 9:43b-45)

30 Here Yēsu vo lō'bō 'bēnī ētī ilannī bi nani i'bēnnī nduwē kpuru tēmī Galilaya. Yēsu omba

dë zi vidī kölō maako zi yɔlō nēdī kila, ³¹ ga kö'du mo ēdī vo lö'bō 'bēnī ye yandi mo. Mo iya henye, “Wisi a Vidī akī'dī zi vidī maako'e, zē akofonni mo. Ko'do da wota aba yaa, mo akaliro na didi.” ³² Mora zē ayɔlɔnnī mī kö'du yandi ne dē, zē na tere ta bi ho mo ko'jo.

Ēyī ra 'bēnī na kyedre?

(Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Here zē ayinnī Kaparanamo. Tapēti ti'bē 'bēzē loko, Yēsu ako'jo ha vo lītu 'bēniye, “Ēdiye ame'do da ga gēri ne ga kö'du a'di?” ³⁴ Mora zē aya'bannī da me'do dē zi mo, ga kö'du da ga gēri ne zē ēdinnī ame'do na ga rē nnī, ēyī ra 'bēnī kyedre.

³⁵ Yēsu alima akaṇo, ako'jo vo lītu 'butē dɔmoriyō ne'e, iya zi zē henye, “Mo mati omba zi tēdī dagba, maya'ba rē nī hulēhu ta da vidī biya, mo mēdī na vo lītu zi vidī biya.” ³⁶ Here mo iri wisi kora i'dī mo atɔɔ da komo zē. Mo i'dī kala nī kpo ta rɔ mo, iya zi zē henye, ³⁷ “Vidī mati iri wisi ma kölō tēmī gisisi nenyē'e kalakyedre aba mī ru ma, mo iri ma kalakyedre aba. Vidī mati iri ma kalakyedre aba, iri dē nje ma kalakyedre aba, mora mo mati utu ma ne kpa.”

Vidī mati kö'du ko'dɔ 'bɔmo anza dē

Na kyēnyē zi ze, mo 'beze

(Lk. 9:49-50)

³⁸ Here Yowani iya zi mo henye, “Vo ko-moyandi, dongɔ kora maako ēdī dakyikyī kore mo ru yī aba, dayada ze zi mo zi kila, ga kö'du mo anza dē mī gboko 'beze.” ³⁹ Yēsu ayada zi

zë henye, “Ayɔnzɔ'e mo dɔɔ də, ga kö'du vidī kölö maako mati ëdī kö'du koro ko'dɔ mī ru ma, akato'bo də kandi tapētī mo kö'du kyënyë kiya ru ma aba. ⁴⁰ Ga kö'du vidī mati kö'du ko'dɔ 'bɔmo anza də na kyënyë zi ze, mo 'beze. ⁴¹ Miya zi ye tɔnyö henye, vidī maako mati i'dī wini zi ye kuwë ga kö'du'e 'bama, aki'ja biriti rë nī.”

Kö'du kyënyë yɔnzɔ
(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-12)

⁴² “Ëzë vidī ma o'dɔ kö'du zi wisi tisi ma kölö nenyë'e zi kö'du kyënyë ko'dɔ mati oma mī ma, atëdī na laka zi vidī nani zi tädī yitö kyedre kida aba kpo ta gu nī ehe ku'du mo mī ranga. ⁴³⁻⁴⁴ Here ëzë kala yī o'dɔ yī zi kö'du kyënyë ko'dɔ, ikye yaga. Ëdī na laka zi yī lima kazi kala, ta da kala sesi mo 'dö riyö tī'bë mo aba mī gehena mati inde rë nī də. ⁴⁵⁻⁴⁶ Ëzë ndī yī o'dɔ yī zi kö'du kyënyë ko'dɔ, ikye yaga. Ëdī na laka zi yī lima kazi ndī, ta da ndī sesi mo 'dö riyö tī'bë mo aba mī gehena mati inde rë nī də. ⁴⁷ Ëzë komo yī o'dɔ yī zi kö'du kyënyë ko'dɔ, oba yaga. Ëdī na laka zi yī tödu Damöku 'ba Wirī komo kölö aba, ta da komo sesi mo 'dö riyö tī'bë mo aba mī gehena, ⁴⁸ mati 'kuru oli də, ehe wa'do inde rë nī də.’ ”

⁴⁹ “Vidī na kölö kölö akako'jɔ wa'do aba kaa wakumu ëdī akɔ'jɔ yɔ'dɔ aba. ⁵⁰ Yɔ'dɔ ëdī laka, mora ëzë ayaɲa yɔko nī ku, hala ato'bo ko'dɔ zi yɔko löhu? Ëdiye yɔ'dɔ 'ba aboka aba mī kutë'e, ehe alima'e mī rakyëyi oka ma kölö maako aba.”

10

Yësu ayandi kö'du 'ba mbara yëyi
(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

¹ Here Yësu ila bi nani, ënyï i'bë mï dakaŋo 'ba Yudiya, ehe umu da ranga 'ba Yeredene. Vidï ayinnï na kayo zi mo löhu, mo ayandi zë kaa mati mo ëdï 'duwï ako'do. ² Here kya 'ba Farasiye ayinnï zi mo, ayonzonnï zi mo kuyï. Zë ako'jonnï ho mo iyannï henye, “Ayada te zi ze, kö'du ki'di 'beze akila vidï zi mbara 'bëni yëyi?”

³ Yësu aya'ba do mo tëmï kö'du ko'jo iya henye, “Kö'du ki'di a'di ra Mosa i'di zi ye?” ⁴ Da kö'du ya'ba 'bëzë ëdï henye, “Mosa i'di dangölö zi vidï waraga 'ba rayëyi yöru, ehe kore mbara 'bëni 'de.”

⁵ Yësu iya zi zë henye, “Mosa ayöru kö'du ki'di ne here zi ye, ga kö'du de 'e na kyigo zi yandi.

⁶ Mora biyeto aba, mï kadra nani mati bi o'do rë ni, Wirï i'di kora mbara aba. ⁷ Mora ga kö'du nenyë, kora akila 'bu ni ma ni, aba akadroko rë nnï mbara 'bëni aba, ⁸ ehe zë riyö ne, ata'bannï na wa kölö. ⁹ Inye'e dë wa mati Wirï adroko ku bi kölö ne.”

¹⁰ Mati zë a'bannï löhu hulëhu loko, vo lö'bö'e ako'jonnï ha Yësu ga kö'du ne. ¹¹ Here mo iya zi zë henye, “Kora mati ayëyi mbara 'bëni ehe oze mbara vere, mo o'do ndoro ta da mbara 'bëni.

¹² Mï ga gëri kölö ne, mbara mati ayëyi kora 'bëni, ehe oze kora vere, ne o'do ndoro.”

Yësu i'di ya'da zi gisisiye
(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

13 Here kya vidi maako'e ikanni gisisiye zi Yesu, ga ko'du zi mo kala ni ki'di de ze, mora vo lo'bo'e amonni vidi ne eti. 14 Mati Yesu ayalo ko'du nenyne, mo na kamo ehe iya zi vo lo'bo 'beniye henye, "Ila'e gisisiye 'bayinni zi ma, ayata'e ze de, ga ko'du damoku 'ba Wiri ne edi ko'du ze kaa ma nenyne'e. 15 Miya zi ye henye, mo mati iri damoku 'ba Wiri de kaa wisi tisi, odu de mi mo." 16 Here mo iri gisisiye hu foro ni, i'di kala ni de ze, ehe i'di ya'da zi ze.

Kora vo wakayo

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

17 Mora kaa Yesu ayeto ku da geri 'beni lohu, kora maako aho alodro da komo mo, ako'jo ho mo iya henye, "Vo komoyandi laka, mako'do a'di zi ma didi ma nburu ki'ja?" 18 Yesu ako'jo ho mo iya henye, "Ko'du a'di ako'jo ma na laka? Vidi maako anza na laka, nje kolö Wiri. 19 Ayalo ko'du ki'di ne'e ku. Ofo vidi de, o'do ndoro de, alogo de, asusu vidi maako de na ndondo, o'ba vidi de, owo 'bu yi ma yi aba."

20 Kora ne iya henye, "Vo komoyandi, kyere ma gba na obi, mowo ko'du ki'di ne biya." 21 Here Yesu ongo bi mbiyi do mo lovo aba, iya henye, "O'do wa kolö de gba. I'be, ogo wa mati edi mo aba ne biya, i'di kahi mo zi vo leriye, atedi wa aba kyö komoriye, ayi alo'bo ga ndi ma."

22 Mati kora ne owo ko'du ne, biköndu apere re ni ta komo mo, ehe i'be 'de na rasösu, ga ko'du mo na vo wakayo. 23 Yesu ongo bi kpo da vo lo'bo 'beniye, iya zi ze henye, "Atedi na kyigo zi vidi 'ba wakayo aba zi tödu mi damoku 'ba Wiri."

24 Mora here, vo lö'bö'e na rakaga mi me'do ne. Mora Yësu i'bë nduwë kiya mo aba henye, “Gisi ama'e, ëdi na kyigɔ zi tödu damöku 'ba Wiri. 25 Atëdi na kyigɔ ndra zi vidi 'ba wakayɔ aba zi tödu mi damöku 'ba Wiri, ta da jemele zi ti'bë kpuru ta komo wogo 'ba ibira.” 26 Mora here ne, vo lö'bö'e rakaga aba ndra, ako'jonnï oka maako, “Mora here ne, eyi ra ato'bo yomɔ?” 27 Yësu ongo bi mbiyi dë zë, aya'ba do mo henye, “Nenye wa mati vidi o'bo dë ko'do mo, mora anza dë na kyigɔ zi Wiri. Wiri ato'bo wasisi ko'do mo biya.”

28 Here Petero ame'do riyë, “Ongo te, dila wasisi ku biya, da'ba dalö'bö ku gë yi.” 29 Yësu alëzë ɔɔ, iya zi zë henye, “Mayada zi ye henye, vidi maako mo ila liɔ, mandere öndu'e, mandere ëmiye, mandere ma'e, mandere 'bu'e, mandere gisisiye mandere yaka'e, ga kö'du ma, ehe ga kö'du yöyö laka, 30 mo aki'ja ndra mi ko'do ma ndenye ne. Mo aki'ja loko lami da kyɔ, öndu'e, ëmiye, ma'e, gisisiye, yaka'e, ehe riti kpa. Mi ko'do mati atayi ne, mo aki'ja didi nburu. 31 Mora vidi kyɔ mati dagba ne, atëdinni hulëhu, ehe vidi kyɔ mati hulëhu ne, atëdinni dagba.”

*Yësu ame'do kö'du koli 'bëni
(Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)*

32 Yësu vo lö'bö 'bëni ëti, yaanya aba ëdinni ku da ga gëri mati i'bë le mi Yerusalema. Yësu ëdi ati'bë dagba komo vo lö'bö'e. Zë ndo na rakaga. Vidi mati alö'bö 'bënni hulëhu ne, na tere. Da kölö löhu Yësu oba vo litu 'butë domoriyö ne'e dakapa, ame'do kö'du wa mati ako'do rë ni zi ni.

Mo iya zi zë henye, ³³ “Owo'e te, dëdë ti'bë'e le mī Yerusalema, ani Wisi a Vidī aki'di zi kyedre 'ba vo karasa'e ehe vo komoyandi 'ba kö'du ki'diye. Zë akombanni da kö'du zi mo kofo, aki'di mo zi vo leze'e, ³⁴ mati ako'donni wari ro mo, ko'binni oro ro mo, aku'bönni hu mo, ehe akofonni mo. Mora ko'do da wota aba, mo atenyi na didi.”

*Kö'du 'ba Yemisi nni Yowani aba
(Mt. 20:20-28)*

³⁵ Here Yemisi nni Yowani aba zë gisi 'ba Zebedeyo, ayinni zi Yësu, iyanni henye, “Vo komoyandi, waako ëdi ani domba zi yi ko'do mo zi ze.” ³⁶ Yësu ako'jo hë zë iyanni henye, “A'di ra here?” ³⁷ Zë aya'banni da me'do iya henye, “Ëzë alima ku da kyiti 'ba bikanyi kyedre 'ba damöku 'bëyi, domba yi zi kila ze lima yi aba, ma kölo da kala yi ma tiri, ehe ma kölo da kala yi ma gali.”

³⁸ Yësu iya zi zë henye, “Ayolo'e dë, a'di ra ëdiye kö'du ko'jo go mo. Akato'bo'e köfö 'ba riti mati makuwë ne? Akato'bo'e bapatisi tëmi gëri mati abapatisi ma?” ³⁹ Aya'banni da me'do henye, “Dakato'bo.” Yësu iya zi zë henye, “Akuwë'e köfö mati makuwë, ehe akabapatisiye tëmi gëri mati abapatisi ma. ⁴⁰ Mora mo'bo dë zi vidī maako kinzi, ëyi ra akalima da kala ma ma tiri, ehe da kala ma ma gali. Wiri ra aki'di bi neny'e zi zë mati mo ako'jo ga kö'du zë.”

⁴¹ Mati kya 'ba vo litu'e 'butë owonni kö'du ne, zë na kamo kazi Yemisi Yowani aba. ⁴² Here Yësu ako'jo zë biya zi ni ga bi kölo, iya zi zë henye, “Ayolo'e ku here, yere 'ba vo leze'e ëdinni yere kyigo'e kalakonda aba. ⁴³ Neny'e anza dë gëri

mati ëdî mî kutë'e. Èzë vîdî ma kôlô tēmîye omba zi nî tēdî na kyedre, mo mēdî na vo kalima zi oka'e, ⁴⁴ ehe vîdî ma kôlô tēmîye omba zi nî tēdî dagba, mo mēdî na vo kalima zi oka'e biya. ⁴⁵ Here Wisi 'ba Vîdî ayi dē zi vîdîye lɔɔ ko'dɔ zi mo, mo ra ayi zi ko'dɔ, ehe zi didî nî kî'dî zi vîdî kayo yɔmɔ.”

Yësu ako'jo vo komoköndu Baratamoya

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Here zë ayinnî mî Yerikö. Mati Yësu ila gawo vo lö'bö 'bēniye ëtî ehe vîdî kayo ëtî, vo komoköndu ru mo Baratamoya, Wisi 'ba Tomasi, ëdî alima da kapa gëri. ⁴⁷ Mati mo owo henye Yësu 'ba Nazereta ra, mo ayeto hë nî gbögbö, “Yësu Wisi 'ba Dawidi akonyi ma.” ⁴⁸ Vîdî kayo ne'e ënyinnî mo aba na kamo, iyannî zi mo zi lima ti. Mora mo agbögbö hë nî gbö ndra riyë, “Wisi 'ba Dawidi akonyi ma.”

⁴⁹ Here Yësu ɔɔ, iya henye, “Ako'jo mo.” Here zë ako'jonnî kora vo komoköndu ne gbɔ. Zë iyannî henye, “Ëdî rakyenyi aba, ënyî riyë, mo ëdî yî ko'jo.” ⁵⁰ Mo umë bɔngɔ 'bēni 'de, öfu riyë, ayi zi Yësu. ⁵¹ Yësu ako'jo hɔ mo, “A'di ra omba zi ma zi ko'dɔ zi yî?” Kora vo komoköndu ne, aya'ba da me'do henye, “Vo komoyandi, momba zi bi kongɔ löhu.” ⁵² Yësu iya zi mo, “Ï'bë, kö'du koma 'bëyi ako'jo yî ku.” Kandi mo ɔ'bo zi bi kongɔ, alö'bö gbɔ ga Yësu da gëri.

11

Yësu ödu mî Yerusalema

(Mt. 21:1-11; Lk. 19:28-40; Yo. 12:12-19)

¹ Mati zē ēdinnī ku tɔko Yerusalema, kara ra gawo 'ba Betehege ehe Beteniya, zē ayinnī da Dōku 'ba Olivo. Yēsu utu vo lō'bō 'bēniye riyō dagba kō'du zi wa maako ko'do. ² Yēsu iya zi vo lō'bō'e henyē, “Ī'bē'e zi daliṅo mati ēdī dagba komo'e. Ēzē kandi ɔko'e ku ani, aki'ja'e wisi makakya na kida aho dē gba do mo, inga'e, ika'e kinye. ³ Ēzē vidī maako ako'jo he'e kō'du a'di ēdiye mokakya ne koba go mo, ayada'e zi mo Yere ra omba, mo akaya'ba hulēhu kandi.”

⁴ Here zē ĩ'bēnnī, i'jannī wisi makakya yaga da ga gērī, na kida kara ha loko. Mati zē ēdinnī akinga, ⁵ kya 'ba vidī mati ēdinnī atoro dakapa ne, ako'jonnī hē zē henyē, “Ēdiye a'di ko'do here? Kō'du a'di ēdiye makakya ne kinga go mo?” ⁶ Here zē aya'bannī da me'do kaa mati Yēsu ayada zi zē, here vidī ne'e ilannī zē gbo ati'bē. ⁷ Zē ikannī makakya ne zi Yēsu, umēnnī bongo 'bēnnī da ngōtu ne, Yēsu ēkyī gbo do mo. ⁸ Vidī kayo o'bannī bongo 'bēnnī da ga gērī, mora agamo'e ikye 'bēnnī mbila kaga mati mī yaka ne, o'bannī da ga gērī. ⁹ Here vidī mati ēdinnī dagba ne, ehe vidī mati alō'bō 'bēnnī hulēhu ne, ayeto hē nnī gbōgbō,
“Wayeto zi Wīrī,

Wīrī mī'dī ya'da zi mo mati ayi mī ru 'ba Yere.

¹⁰ Wīrī mī'dī ya'da zi damōku 'ba Yere Dawidi 'bu ze,
mati ēdī atayi ne.

Wayeto zi Wīrī.”

¹¹ Mati Yēsu ōdu mī Yerusalema, ĩ'bē mī yēkēlu, ongo bi kpo ta da wasisi ne, mo ĩ'bē vo lītu ma

'butë dōmoriyō ne ëti mī Beteniya kō'du kadra anza dekpe.

Yēsu asënë kaga kyēlu

(Mt. 21:18-19)

¹² Mī ko'do ma ta gō mo zē ëdinnī ata'ba hulēhu tēmī Beteniya, Yēsu na o'bo. ¹³ Mo ongo kaga kyēlu ta bi kowō ayōfu dō mo mbili yēyū aba. Here mo i'bē akongō kōdō na katō'bo ki'ja kōlō dō mo. Mora mati mo ayi zi mo ani, mo i'ja nje mbili yēyu, ga kō'du anza kadra ma laka 'ba kyēlu zi tövu. ¹⁴ Yēsu iya zi kaga kyēlu ne henye, “Vidī kōlō maako onyo kōlō dekpe kazi yī löhu.”

Yēsu i'bē mī yēkēlu

(Mt. 21:12-17; Lk. 9:45-48; Yo. 2:13-22)

¹⁵ Mati okōnnī mī Yerusalema, Yēsu i'bē ödu mī yēkēlu, ayeto vidī mati ëdinnī wakogo ne kore mo biya yaga. Mo adu'du tarabiza 'ba vidī mati ëdinnī kōhi kutrē, ehe gba'da 'ba vidī mati ëdinnī atu'bu kogo ne kaño. ¹⁶ Mo omba dē zi vidī kōlō maako kumbē wa maako kpuru tasi mo aba yaga tēmī yēkēlu. ¹⁷ Here mo ayandi vidīye iya henye, “Ëdi na yöru Wirī iya henye, ‘Yēkēlu 'bama ne akako'jo loko 'ba mötu zi tu'dē'e biya,’ mora ofō'e ku na bi 'ba rakoho 'ba vo logo'e.”

¹⁸ Kyedre 'ba vo karasa, ehe vo komoyandi 'ba kō'du ki'diye owonnī kō'du ne here, ayetonnī gērī maako koma zi Yēsu kofo. Zē na tere kazi mo, ga kō'du vidī kayo ne'e biya na rakaga tēmī kō'du yandi 'bomo. ¹⁹ Mati hutaga okō, Yēsu vo litu 'bēni ëti, i'bēnnī 'de tēmī gawo nani.

Kö'du yɔɔ ta ra kaga kyëlu

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Mi da mindö vere 'do ɲɔ, zë edinni ati'bë ta da gëri, ongɔnni kaga kyëlu ne, oli ku ta riyë le ngara'da ni aba akaɲo. ²¹ Petero asösu kö'du mati o'dɔ rë ni ne, ehe iya zi Yësu henye, “Ongɔ te, vo komoyandi, kaga kyëlu mati asënë ne, oli ku.” ²² Yësu aya'ba dɔ mo zi zë iya henye, “Ediye kö'du koma aba mi Wirï. ²³ Miya tinyö zi ye henye, mo mati ayada kö'du zi lutu nenyë tÿnyï riyë ehe rë ni kumë mi ranga, dɔ mo anza dë jiri jiri, mora oma mi kö'du mati mo iya ne, ako'dɔ rë ni zi mo. ²⁴ Ga kö'du ne mayada zi ye, ëzë amötu'e, ehe ako'jo'e kö'du wa, oma aki'ja, aki'di wa mati ako'jo kö'du gɔ mo. ²⁵⁻²⁶ Èzë ɔɔ riyë amötu, ila kö'du sisi mati iri ra vidi maako, here 'Bu yi komoriyë akila kö'du kyënyë mati o'dɔ.”

Kö'du ko'jo kö'du kalakonda 'ba Yësu

(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)

²⁷ Zë okɔnni kpa löhu mi Yerusalema. Mati Yësu edi alasi mi yëkëlu, kyedre 'ba vo karasa'e, vo komoyandi 'ba vo kö'du ki'diye, ehe vidi kyedre'e ayinni zi mo ²⁸ ako'jonnï ho mo iyanni henye, “Ayada zi ze, kalakonda 'ba a'di ra edi kö'du nenyë'e ko'dɔ mo aba? Eyi ra i'di kalakonda ne zi yi?” ²⁹ Yësu aya'ba dɔ mo zi zë iya henye, “Ma kako'jo he'e nje kö'du ko'jo kölö aba. Èzë aya'ba'e da kö'du ko'jo ne ku, makayada zi ye kalakonda 'bëyi ra mëdi kö'du nenyë'e ko'dɔ mo aba. ³⁰ Ayada'e zi ma, kalakonda 'ba Yowani mati edi vidi bapatisi mo aba ne ayi ta kila, kazi Wirï kɔdɔ kazi vidi?”

³¹ Zē ayetonni hē nni wasa na ga rē nni iyanni henye, “Dakiya ze a'di? Ēzē daya'ba'e dō mo, diya'e ‘Ayi kazi Wirī,’ mo akiya henye, ‘Kō'du a'di oma'e dē mī Yowani?’ ³² Mora ēzē diya ‘Ayi kazi vidi...’ ” Zē erenni vidiye ga kō'du vidi biya na kōlō kōlō omani mī Yowani, iyanni mo Nēbī ra. ³³ Here da me'do ya'ba 'bēzē zi Yēsu ēdī henye, “Dayɔɔ dē.” Yēsu iya zi zē henye, “Makayada dē zi ye, kalakonda 'ba a'di ra mēdī kō'du nenyē'e kō'do mo aba.”

12

Mala 'ba vo ɔɔ

(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)

¹ Here Yēsu ame'do zi zē tēmī mala. “Kora maako ēdī ani, isi yaka o'do resi kpo ta rō mo, akɔ'jɔ bi zi nyenyo ku'bō dō mo, o'ba loko tɔɔ 'ba zi bi kongɔ. Mo ila yaka ne zi vo ɔɔ kō'do'e, i'bē gbɔ bi yingɔ. ² Mati kadra 'ba nyenyo kumu ɔkɔ ku, mo utu vo kalima 'bēnī zi vo ɔɔ kō'do ne'e, zi kīrī kazi zē mī 'bēnī tēmī yaka. ³ Here vo ɔɔ ne'e irīnnī vo lītu ne u'bōnnī mo, utunnī mo hulēhu kazi wa maako. ⁴ Here vo kyeti yaka utu vo kalima ma agamo, vo ɔɔ kō'do'e u'bōnnī mo dō mo, i'dīnnī komokaya dō mo. ⁵ Vo kyeti yaka utu vo kalima ma agamo, ofonnī mo. Mo utu zē kyɔ, ehe zē u'bōnnī maako'e, ofonnī maako'e.”

⁶ “Kɔɔ mo kōlō mati ɔɔ zi kutu, nje gogo wisi 'ba kora ne. Ndundu mo aba biya, mo utu wisi 'bēnī zi vo ɔɔ'e. Mo iya henye, ‘Mayɔɔ ku zē atɔwɔnnī wisi ama.’ ⁷ Mora vo ɔɔ nenyē'e iyanni zi oka maako, ‘Nenyē wisi 'ba vo yaka ra. Ayiye, dofo'e mo, wasisi 'bomo ne'e, atēdī 'beze.’ ⁸ Here

zë iränni wisi ne, ofonnï mo, u'dunnï yöku mo yaga tëmï yaka.”

⁹ Yësu ako'jo kö'du iya henye, “A'di ra vo kyeti yaka ne ako'do? Mo atayi akofo vo loo ne'e, akï'di yaka ne zi vo loo maako'e. ¹⁰ Ako'jo'e kö'du yöru nenye ku.

‘Yitö mati vo wa ko'ba'e ombannï dë, opi rë nï ku na ri'di ma laka.

¹¹ Nenye Yere ra o'do, ëdi na rakaga zi ze.’ ”

¹² Here vo dagba 'ba Yuda'e ayonzonni zi Yësu kiri, ga kö'du ze ayolonni mo ëdi mala ne yada kö'du 'bënni. Mora zë na tere kazi vidi kayo ne'e, here zë ilanni mo i'bë gbo.

Kö'du 'ba 'be'bele kopi

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³ Yaa, zë utunni kya 'ba Farasi maako'e, kya 'ba Heroda'e zi Yësu kiri kö'du me'do ho mo.

¹⁴ Zë ayinni zi mo iyanni henye, “Vo komoyandi, dayolo ku yi kora mati ëdi kö'du tinyö ra yada. Vidi maako o'ba yi dë, ga kö'du omba da me'do 'beze dë. Mora ëdi kö'du geri 'ba Wiri ra yandi tinyö. Eëdi laka zi 'be'bele kopi zi Yere Siza kodo anza here dë?”

¹⁵ Mora here Yësu ongo bi kpuru tëmï kö'du yonzö 'bëzë ne, aya'ba do mo iya henye, “Kö'du a'di ëdiye re 'e ki'di zi ma kuyi? Ika'e kahi nbiriri ne mongö te.” ¹⁶ Zë ikanni zi mo kolö, mo ako'jo hë zë iya henye, “Komo eyi ra ru mo aba nenye?” Zë aya'banni, iyanni henye, 'ba Yere Siza ra. ¹⁷ Here Yësu iya henye, “Laka i'diye zi Yere Siza wa mati 'ba Yere Siza, ehe i'diye zi Wiri wa mati 'ba Wiri.” Zë na rakaga kazi Yësu.

Kö'du 'ba tēnyī tēmī koli
(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)

¹⁸ Here kya Sadeke maako'e mati ēdīnnī akiya vīdī ēnyī dē tēmī koli ne, ayinnī zi Yēsu iyannī henye, ¹⁹ “Vo komoyandi, Mosa ayōru kö'du kī'dī ne zi ze, iya henye, ‘Ēzē kora mati mbara aba oli ila mbara ne kazi wisi, öndu 'ba kora ne moze mbara lu'bē ne ga kö'du zi zē gisisi ko'jo mī ru 'ba öndu mati oli ne.’ ”

²⁰ “Here gisi öndu'e ēdīnnī madōmorīyō. Ma kyedre oze mbara ehe oli 'de kazi wisi ko'jo. ²¹ Mora öndu ma rīyō mo oze mbara ne, ehe mo oli kpa 'de kazi wisi ko'jo. Kö'du ne o'dō rē nī kpa zi öndu ma wota mo. ²² Mora zo zi kōso mo ne'e. Gisi öndu madōmorīyō ne'e biya ozennī mbara ne, ehe olinnī kazi gisi ko'jo. Ndundu mo aba mbara ne oli gbō. ²³ Yaanya aba, ēzē vīdī mati olinnī, ēnyīnnī ku na dīdī mī ko'do 'ba tēnyī tēmī koli aba, mo atēdī 'bēnī na mbara 'bēyī? Zē madōmorīyō ne biya ozennī mo.”

²⁴ Yēsu aya'ba da me'do zi zē iya henye, “Kö'du a'di o'dō'e kö'du litē ne gō mo? Ēdī ga kö'du ayōlō'e dē, a'di ra kö'du yōru iya? Kōdō ayōlō we'e kyigō 'ba Wīrī dē? ²⁵ Ga kö'du ēzē vīdī mati olinnī ne ēnyīnnī ku na dīdī, atēdīnnī kaa malayika'e komorīyē rakoze anza kpe. ²⁶ Yaanya aba ne ga kö'du 'ba yōku zi tēnyī ne, ako'jo'e dē tēmī Buku mati Mosa ayōru kö'du möku lō'bō? Ēdī na yōru ani, Wīrī iya zi Mosa henye, ‘Ma Wīrī 'ba Abarayama, Wīrī 'ba Yisika ehe Wīrī 'ba Yakoba.’ ²⁷ Mo Wīrī 'ba dīdī anza dē 'ba koli. Alitē'e kö'du ku!”

Kö'du kī'dī ma kyedre ndra
(Mt. 22:34-40; Lk. 10:25-28)

²⁸ Here vo komoyandi 'ba kö'du kī'dī ēdī ani, mo owo me'do ne gbɔ. Mo ongo Yēsu i'dī da me'do ya'ba laka zi Sadeke'e, here mo ayi zi mo, kö'du ko'jo aba. “Kö'du kī'dī ma vala ra ēdī na laka ndra, ta dē zē biya?” ²⁹ Yēsu aya'ba dɔ mo iya henye, “Ma kölö ma laka ndra ēdī henye, ‘Owo'e kö'du Yiserele, Yere Wirī 'beze nje Yere kölö. ³⁰ İ'dī lɔvɔ Yere Wirī 'bēyī di'di yī aba biya, lawo yī aba biya, dē yī aba biya, ehe biya kyigɔ 'bēyī aba.’ ³¹ Kö'du kī'dī ma riyö ma laka ndra ēdī henye, ‘O'dɔ lɔvɔ vo halıɔ oka kaa mati o'dɔ lɔvɔ yī.’ Kö'du kī'dī ako ndra ta da ma riyö nenye'e anza dē.”

³² Vo komoyandi 'ba kö'du kī'dī aya'ba dɔ mo zi Yēsu iya henye, “Eme ndö, vo komoyandi. Ēdī tınyö, kaa mati iya henye Wirī nje kölö, Wirī maako anza du mo. ³³ Vidī mo'dɔ lɔvɔ Wirī biya di'di nī aba, dē nī aba biya, ehe biya kyigɔ 'bēnī aba, mo mo'dɔ lɔvɔ vo halıɔ oka kaa, mati mo o'dɔ lɔvɔ nī. Ēdī na laka zi kö'du kī'dī riyö nenye'e tɔwɔ mo ta da ngötu kī'dī wakumu maako eti zi Wirī.”

³⁴ Mati Yēsu ayɔlɔ hala da kö'du ya'ba 'bēnī ēdī na laka, mo iya zi mo, “Anza dē na kɔwɔ ta ra damöku 'ba Wirī.” Ta ga ma ne, vidī maako i'di rē nī dekpe zi ha Yēsu ko'jo.

Kö'du ko'jo ga kö'du 'ba Korisito
(Mt. 24:41-46; Lk. 20:41-44)

³⁵ Mati Yēsu ēdī kö'du yandi mī yēkēlu, mo ako'jo kö'du iya henye, “Hala vo komoyandi 'ba vo kö'du kī'diye ɔ'bɔnnī akiya henye Korisito

atēdi tēmī kozo 'ba Dawidi? ³⁶ Lawo Kölö Laka i'dī me'do zi Dawidi kiya henye,
 'Yere iya zi Yere ama henye,
 Alima kinye da tiri ma,
 le zi ma vo wehe 'bēyiye kī'dī burutu yī.'
³⁷ Dawidi na bi dēni ako'jo mo 'Yere.' Hala Korisitō akatō'bo tēdi na kozo a Dawidi?"

Yēsu ayada kō'du kyēnyē 'ba vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'dīye
(Mt. 23:1-36; Lk. 20:45-47)

³⁸ Yēsu nduwē kō'du yandi, ehe vidī kayo ēdi mbilinnī koze na rakyenyi. Mati mo ayandi zē, mo iya henye, "Andiye re 'e kazi vo komoyandi 'ba vo kō'du kīdī ne'e, o'dōnni lōvō zi lasi kpo mī bongō konda 'bēnni ne, zē mētē watōwō aba mī bi wakogo. ³⁹ Akinzi 'bēnni kyiti ma kyedre mati ako'jo mī bi 'ba mōtu ne, ehe bi ma laka mī bi 'ba ratōtō. ⁴⁰ Ī'dinnī kō'du ko'do 'bēnni ga kō'du mbara lu'bē ne'e, ehe wēnni wa 'bēzē logo mo ta liṅō. Here, zē o'dō rē nni zi kongō na laka mōtu konda ko'do aba."

Wakī'dī 'ba mbara lu'bē
(Lk. 21:1-4)

⁴¹ Mati Yēsu alima kara ra sōndu kōhi 'ba yēkēlu, mo ēdi vidī mati ēdinnī kōhi 'bēnni kī'dī ne kongō mo. Vidī vo wa aba kyō, i'dinnī kōhi kyō. ⁴² Mora mbara lu'bē vo leri ayi i'dī tarifa riyō. ⁴³ Mo ako'jo vo lō'bō 'bēniye bi kōlō, ehe iya zi zē henye, "Mayada zi ye mbara lu'bē vo leri nenyē, i'dī wakī'dī mī sōndu ne ndra ta da oka'e biya. ⁴⁴ Vidī mati zē wa aba kyō, i'dinnī nje wa mati zē ombannī dē. Mora mo le na vo leri

kaa mati mo ëdĩ ne, i'dĩ 'bëni biya wa mati mo ëdĩ zi lima ro mo.”

13

*Yësu ame'do kö'du 'ba yëkëlu yaña
(Mt. 24:1-2; Lk. 21:1-6)*

¹ Mati Yësu ëdĩ alasi tëmĩ yëkëlu, vo lö'bö 'bomo iyannĩ zi mo henye, “Ongɔ te vo komoyandi, yitö koro a'di ra here, loko ne aba? ² Yësu aya'ba da me'do iya henye, Ongɔ loko kyedre ne'e ku? Yitö ma kölö maako kinye akatɔɔ də ga bi nĩ, gë zë biya na kölö kölö aku'du akaŋo.” ³ Yaa mati Yësu ëdĩ alima da Döku 'ba Olivo, kyëtĩ 'ba yëkëlu, mora Petero, Yemisi, Yowani ehe Anderiya ayinnĩ zi mo na bi də nnĩ. ⁴ Zë iyannĩ zi mo henye, “Ayada zi ze ndala abanenye ako'do rë nĩ, ehe ayada zi ze a'di ra ako'do rë nĩ zi yada henye kadra mo ɔko ku ga kö'du zi wasisi ne'e biya zi rë nnĩ ko'do.” ⁵ Yësu iya zi zë henye, “Ëdiye komo kĩ'dĩ aba, ehe ila'e vidĩ kölö maako də zi ye ko'ba. ⁶ Vidĩ kayo akĩ'dĩ rë nnĩ me'do ga kö'du ma, akatayi akiyannĩ henye, ma mo, ehe zë ako'bannĩ vidĩ kayo. ⁷ Mora here, anza'e də na riti ëzë owo'e kpɔɔ wehe kara da kapa ehe kö'du yöyö 'ba wehe na kɔwɔ. Kö'du nere'e ako'do rë nnĩ, mora anza də zi kiya henye, ndundu 'ba dakaŋo ra ɔko ku. ⁸ Dakaŋo ako'do wehe oka ma kölö aba, damöku akalëpĩ da oka maako. Kinzikinzi atëdĩ ta bi ne biya ehe madöyĩ atëdĩ. Wa ne'e atëdinnĩ kaa dagba tɔɔ 'ba wisi ko'jo. ⁹ 'E na bi de 'e, ëdiye komo kĩ'dĩ aba. Akiriye, ehe aku'bö'e bi 'ba vurë. Aku'bö'e mi

bi 'ba mötu, atoro'e komo vo daliŋo'e, ehe yere'e ga kö'du ma, zi yada kö'du yöyö laka ne zi zë. ¹⁰ Mora dagba kazi ndundu mo toko, kö'du yöyö laka ma yeti zi vidi biya. ¹¹ Ezë iriye, ika bi 'ba vurë, asösu'e de ga kö'du mati akiya'e. Ezë kadra mo oko ku, iya'e mati i'di zi ye. Ga kö'du me'do mati akame'do'e ne, atanza 'be, atayinni kazi Lawo Kölo Laka. ¹² Öndu'e atenyinni akpa da öndu nniye, ehe aki'dinni zë zi kofo. 'Bu'e atenyinni akpa da gisisi 'beniye, ehe aki'dinni zë zi kofo. Gisisi ako'donni wehe akpa 'bu nni aba, ehe akomanni geri zi 'bu nni, ma nni eti kofo. ¹³ Vidi biya na kölo kölo akoyinniye ga kö'du ma. Mora vidi mati edi mi kuku aba, le mi ndundu mo akayomö."

Tuku kyenyë

(Mt. 24:15-28; Lk. 21:20-24)

¹⁴ "Akongö'e tuku kyedre atoro bi mati mo anza de zi tedi zi mo (kö'du zi vo ko'jo mo, ayolo na laka mi kö'du nenyë a'di). Mora zë mati mi Yudiya, atahonni 'de da lutu'e. ¹⁵ Vidi mati edi da loko 'beni asi dekpe akaŋo zi wa maako koba mo ni aba. ¹⁶ Vidi mati edi yaka i'be dekpe hulëhu, liŋo kö'du bongö 'beni. ¹⁷ Atedi na kyenyë mi kadra naniye, zi mbara mati omönni, ehe zi ma'e mati edinni gisi luru aba. ¹⁸ Amötu zi Wiri kazi kö'du nani o'do re ni mi tona. ¹⁹ Ga kö'du kyenyë 'ba mi ko'do naniye, atedi kowö na kyenyë ta da mo biya gba damöku ayolo de biyeto aba, mati Wiri i'di damöku le mi kadra ma yaanya aba. Mora ani kö'du ako atanza dekpe kaa ma ne hulëhu. ²⁰ Mora Yere aya'ba ra watiti mi ko'do

naniye, èzè mo o'do dè here, ɾo vidi ako omo dè. Ga kò'du vidi kinzi 'bomo'e, here mo aya'ba ra watiti 'ba ko'do naniye. ²¹ Mora here èzè vidi kòlò maako iya zi yi, Ongɔ te kinye Korisito èdi ne, mandere ongɔ te nani mo èdi, oma dè mī mo. ²² Ga kò'du Korisito vo ndondo, ehe nèbì vo ndondo'e akalagannì, zè ako'donni kò'du koro, ehe kò'du rakaga zi vidi ko'ba. Zè ako'donni kò'du ne zi vidi 'ba Wiri mati mo inzi. ²³ Èdiye na komokandi. Mayada ga kò'du ne ku biya zi ye gba kazi kadra mo toko.”

Tayi 'ba Wisi a Vidi

(Mt. 24:28-31; Lk. 21:25-28)

²⁴ “Mi ko'do tapèti kadra 'ba riti nani, kadra akuyi rè nì na kòndu, yehwe ayanyi bi dekke, ²⁵ kyèlu akalèpinni ta komoriyè, ehe kyigo mi ga bi ne'e akore zè ta bi 'bèzè. ²⁶ Mora here, wisi a vidi akalaya ta bi tayi tëmì fòli kyigo bikanyi kyedre aba. ²⁷ Mo akutu malayika'e yaga zi bi sowo 'ba bi golo'bo 'ba dakaŋo ne zi vidi kinzi 'ba Wiri toto mo ta ndundu 'ba damòku le kapa ma kyamo. ²⁸ Kaga 'ba kyèlu ma yandi kò'du yolo zi ze. Èzè ngora 'ba kaga kyèlu ne ayi ku na luwè, ehe na 'bòlo, ehe yèyu na kyiyi ne ayeto tövu, akayolo henye omo ku kara. ²⁹ Tëmì gèri kòlò ne, èzè ongɔ'e kò'du ne'e èdi rè nni kò'do, akayolo'e henye, kadra mo ku kara nzo zi rè nì yeto. ³⁰ Asösu'e henye, kò'du nenyè'e biya ako'do rè nni dagba kazi vidi mati èdinni na didi yaanya aba ne koli biya. ³¹ Komoriyè dakaŋo aba akalagannì 'de, mora me'do 'bama alaga dè.”

Vidi kōlō maako ayōlō ko'do mo mandere kadra mo dē

(Mt. 24:36-44)

³² “Here vidi kōlō maako ayōlō dē ndala aba ko'do mo mandere kadra mo akatōkō, le malayika 'ba komoriyē'e mandere wisi, nje 'bu ra akayōlō. ³³ Ēdiye komo ki'di tandi aba ga kō'du ayōlō'e dē, ndala aba kadra ne atōkō. ³⁴ Akatēdi kaa vidi maako ēnyī atī'bē bi yingō, kōwō ta ra liṅō 'bēni, ehe ila vo lōō 'bēniye ra na vo ga liṅō kongō. Tapētī mo i'di zi zē lōō 'ba vidi ma kōlō zi ko'dō mo, mora tapētī mo ayada kō'du zi vo ha loko kongō, zi tēdi nduwē kongō mo. ³⁵ Ēdiye komokandi aba ga kō'du ayōlō'e dē ndala aba vo kyeti liṅō ne atōkō. Mandere atēdi hutaga aba, mandere mī kutē yōndō gba kono bi aba mandere bi loso 'ba kadra aba. ³⁶ Ēzē mo ayi truku'du, mi'ja'e dē ako'do. ³⁷ Kō'du mati miya zi yi ne, miya zi ye biya, ēdiye komo ki'di aba.”

14

Kyedre 'ba Yuda'e o'donnī yere zi Yēsu kofo

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Yn. 11:45-53)

¹ Here kadra 'ba kyērē karama 'ba laga 'ba koli ndenye ila ko'do mo ku nje da riyo. Kyērē 'ba mangōlō'bō konyo kazi langa gō mo. Here kyedre 'ba vo karasa, ehe vo komoyandi 'ba vo kō'du ki'diye, ēdinnī gērī koma zi Yēsu kirī na liwo zi kofo mo. ² Zē iyanni henye, “Do'dō'e dē mī ko'do 'ba kyērē kazi vidi ēnyinnī na koma wehe aba.”

Apisi yēni ra Yēsu mī Beteniya

(Mt. 26:6-13; Yn. 12:1-8)

³ Mati Yēsu ēdī mī Beteniya liṅɔ 'ba Simona, vo mōnyu ne, wakonyo, mbara maako ayi ödu loko maṛanji 'ba yēni kēzi ngutru aba kyɔ mī mo, kogo mo kōhi kyedre aba. Mo ihiya maṛanji 'ba yēni kēzi ngutru ne, ehe ope da Yēsu. ⁴ Kya 'ba vidī mati ēdinnī ani ne, na kamo, ehe iyannī zi oka ma kōlō maako henye, “Kō'du a'di 'bēnī zi tēdī yēni kēzi ngutru ne yaṅa gɔ mo? ⁵ Atɔ'bo kogo mo ndra ta da lamiwota tarifa, ehe kōhi mo zi kī'dī zi vo leriye.” Here alimannī gbɔ di'di mbara ne kile mo. ⁶ Mora Yēsu iya zi zē henye, “Ila'e mo kutu nī aba. Kō'du a'di ēdiye mī mo kile? Mo o'dɔ kō'du laka teme ne, ga kō'du ma. ⁷ Atēdiye 'duwī vidī vo leri eti, ehe ta ga kadra biya omba zi ye zē kōnyī. Mora 'duwī atanza'e dē ma aba. ⁸ Mo o'dɔ wa mati mo akatɔ'bo. Mo ope yēni kēzi ngutru ne ra ma zi kɔ'jɔ ma dagba ta komo kadra kō'du zi kusu mo.” ⁹ Yaanya aba ne miya zi ye tīnyō, bi mati biya ayēti Bayibolo zi mo mī damōku ne, wa mati mo o'dɔ ne, akayada mī kō'du sōsu kō'du mo.

*Yudasi Isikirito omba da kō'du zi Yēsu kogo
(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)*

¹⁰ Here Yudasi Sikereto mo kōlō tēmī vo lītu 'butē dōmoriyō ne, i'bē zi kyedre 'ba vo karasa'e, ga kō'du zi Yēsu susu mo zi zē. ¹¹ Zē na rakyenyi ga kō'du mati mo omba zi kiya kowo, ehe i'dinnī da kō'du zi kōhi kī'dī mo zi mo. Here Yudasi Isikirito ayeto gērī ma laka koma mo zi Yēsu kī'dī mo zi zē. ¹² Mī ko'do dagba 'ba kyērē 'ba mangɔlɔ'bo konyo kazi langa, ko'do mati tīmēlē 'ba zi konyo ofo ku, Yēsu vo lō'bo'e ako'jonnī ho mo, omba zi ze tī'bē ze zi wakonyo 'ba kyērē

ne ko'jo nzo zi bi yi. ¹³ Here Yësu utu riyö tëmî zë kö'du kise nenyè aba, “İ'bë'e mî gawo akandösi de 'e kora maako ëdî tele wini aba dë nî. Alö'bö'e go mo ¹⁴ mî liᅇo mati mo ödu ne, mora iya'e zi vo kyeti liᅇo ne, henye, vo komoyandi iya henye, ‘Loko ma vala ra vo lö'bö 'bama'e, mora ma zi ze wakonyo 'ba kyërë 'ba karama 'ba laga 'ba koli ne, konyo mo 'dömo?’ ¹⁵ Mora mo akayada zi ye loko toro kyedre, loko ne ëdî ku nzo zi bi ye ako'jo'e wakonyo zi 'beze ani.” ¹⁶ Vo lö'bö ënyî i'bënnî mî gawo, ehe i'jannî kö'du ne te kaa mati Yësu iya zi zë ne, ehe ako'jonnî wakonyo 'ba kyërë 'ba karama 'ba laga 'ba koli gbo. ¹⁷ Hutaga aba, Yësu ayinnî vo litu 'bëni ëti. ¹⁸ Mati ëdinnî wakonyo da tarabiza, Yësu iya zi zë henye, “Mayada zi ye, vidî ma kölö tëmîye akasusu ma, mati ëdî wakonyo ma aba ne.” ¹⁹ Vo litu'e na rasösu ehe ayetonnî ho mo ko'jo na kölö kölö, “Ma tinyö manza kö'du aba rë yi.” ²⁰ Yësu aya'ba da me'do zi zë iya henye, “Atëdî vidî kölö tëmî ye 'butë dömoriyö mati usu mangolo'bo 'bëni ma aba mî gbenje ne. ²¹ Wisi a vidî akoli kaa mati Biyibolo iya, ako'do rëni here. Mora atëdî na kyënyë zi vidî mati asusu mo ne. Atëdî na laka zi vidî ne ëzë gba o'jo mo dë.”

Wakonyo 'ba Yere

(Mt. 26:26-30; Lk. 22:14-20; 1 Kor. 11:23-25)

²² Mati zë ëdinnî wakonyo, Yësu oba nzoyi mangolo'bo ehe o'do mötu 'ba öwö'di, owe mî mo, i'di zi vo lö'bö 'bëniye. Mo iya zi zë henye, “Oba nenyè ida ra ma ra.” ²³ Here mo oba köfö, o'do mötu 'ba öwö'di zi Wiri, i'di zi zë, zë uwënnî

biya tëmī mo. ²⁴ Yēsu iya zi zē henye, “Nenye yama ma mati alikɔ yaga ga kō'du vidi kayo, yama ma mati lömu 'ba Wirī ɔɔ ku do mo ne. ²⁵ Mayada zi ye muwē a'ji nenye dekpe löhu le mi ko'do mati makuwē a'ji ma kyiyi mi damöku 'ba Wirī.” ²⁶ Mora zē aya'binnī ngala ehe i'bēnnī yaga da Döku 'ba Olivo.

Yēsu iya kō'du ha kiga 'ba Petero

(Mt. 26:31-35; Lk. 22:31-34; Yn. 13:36-38)

²⁷ Yēsu iya zi zē henye, “E biya ataho'e, akila'e ma kaa mati Biyibolo iya, Wirī akofo vo timëlē yako, mora timëlē akapere rē nni biya. ²⁸ Mora tapēti mo ezē mēnyī ku na didi, ma kati'bē mi Galilaya dagba komo'e.” ²⁹ Petero ēnyī aya'ba da me'do henye, “Mila yi dē, ezē kɔɔ mo ne'e biya ilanni yi le.” ³⁰ Yēsu iya zi Petero henye, “Mayada zi yi henye, gba kazi zanga ayapa da riyo yondo aba, akiya da wota henye, ayolo ma dē.” ³¹ Petero aya'ba da me'do na kyigo, “Makiya dē here, ezē edi le zi ma zi koli yi aba.” Kɔɔ vo litu ne'e iyanni biya here.

Yēsu amötu mi Getesemina

(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³² Zē ayi okonni bi mati ako'jo Getesemina, ehe Yēsu iya zi vo lö'bö 'bēniye, “Alima'e kinye ezē mēdi amötu.” ³³ Mo oba Petero, Yemisi ehe Yowani ti'bē ni aba. Kö'du sösu ayi zi mo ³⁴ ehe mo iya zi zē henye, “Kö'du sösu mi di'di ma ne, na kyedre omba kara zi lihiya. Alima'e kinye ongo'e bi kida aba.” ³⁵ Mo ēnyī i'bē tisi dagba, umē rē ni akaŋo amötu henye, ezē edi zi rē ni ko'do, mo'bo dē zi ti'bē kpuru tëmī kadra 'ba riti

nani. ³⁶ Amötu iya henye, “Bu, 'bu ma wasisi biya ako'do rē nī mī kö'du komba 'bēyi. Oba köfö 'ba riti nenye 'de ta ra ma. Mora ne anza dē gba wa mati momba, mora wa mati yī ra omba.”

³⁷ Mati mo a'ba i'ja vo lö'bö wota ne'e ödinnī ako'do. Mo iya zi Petero, “Simona, ödīye ako'do? ɔ'bo'e dē zi lima na ngö gbī le nje kadra kölö?”

³⁸ Mo iya zi zē henye, “Ödīye bi kida aba, amötu'e henye, kazi alēpiye mī kö'du yonzo. Lawo Kölö Laka ra akato'bo ida ra akyigö dē.” ³⁹ Mo i'bē kpa löhu da kölö amötu, amötu iya gbī me'do kölö kölö ne. ⁴⁰ Mo a'ba hulēhu zi vo litu'e i'ja zē ako'do, zē ɔ'bonnī dē zi komonnī kila na hwērē. Zē ayolonnī dē a'di ra na kiyannī zi mo. ⁴¹ Mati mo ayi hulēhu mī kadra ma da wota mo aba, mo iya zi zē henye, Ödīye gba ako'do alawo? ɔ'bo ku! Kadra mo ɔko ku! Ongö'e te, wisi a vidī yaanya aba i'di ku zi vidī 'ba kö'du kyēnyē'e. ⁴² “Enyiye riye di'bē'e, ongö'e kinye, nenye kora mati asusu ma.”

Yēsu kīri

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Yn. 18:3-12)

⁴³ Mati Yēsu ödī gba ame'do, Yudasi mo kölö tēmī vo litu 'butē dōmoriyö ne ɔko gbo. Mo aba vidī kayo kulu, mɔvo aba. Kyedre 'ba vo karasa, vo komoyandi 'ba kö'du ki'dīye 'e kyedre 'ba Yuda'e ra utunnī zē. ⁴⁴ Vo wasusu ayada zi vidī kayo ne'e, dakyinē wa na ko'do, iya henye, vidī mati munzu ho mo ne, mo ra omba'e. “İriye mo, oba'e mo 'de tasi mo aba yaga.” ⁴⁵ Kandi mati Yudasi ɔko, mo i'bē zo zi Yēsu, ehe iya henye, “Vo komoyandi” ehe unzu ho mo. ⁴⁶ Here

zë iränni Yësu anda'bannî mo gö. ⁴⁷ Mora vidî kôlô tēmî zë mati ëdinnî atorɔ ani ne, otɔ kulu 'bēnî, iga mbili vo lō'bō 'ba karasa ma kyedre ne yaga. ⁴⁸ Yësu ame'do riyē iya zi zë henye, “Ayiye kulu aba, mɔvɔ aba zi ma kirî mo, kaa ma vo kō'du kî'dî pere? ⁴⁹ Ko'do ta ga ko'do mēdî ëti wayandi mî yëkëlu, ehe iriye ma dē, mora here, kō'du ne ako'dɔ rē nnî biya kaa mati Biyibolo iya.” ⁵⁰ Here, vo litu 'bomo'e biya ilannî mo, aho wēnnî. ⁵¹ Vere maako gba na ɔbi bɔngɔ kolo aba rē nî, nje kôlô usu ga Yësu ani. ⁵² Zë ayɔnzonnî zi mo kirî, mo aho wēnî na ga mbiya îla bɔngɔ ne 'de zi zë ani.

Yësu komo kyedre 'ba Yuda'e

(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55,63-71; Yn. 18:13-14,19:24)

⁵³ Here, obannî Yësu tî'bē mo aba liɲɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa, ani Yere 'ba vo karasa'e, kyedre'e 'ba vo komoyandi 'ba kō'du kî'diye atɔɔ rē nnî biya ani. ⁵⁴ Mora here, Petero usu gɔ mo ta bi kɔwɔ i'bē ödu mî liɲɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa. Ani mo alima akaɲɔ vo bi kida ëti wa'do koye. ⁵⁵ Kyedre 'ba vo karasa'e, Yuda'e biya i'dî rē nnî zi kō'du kyënyē mati Yësu o'dɔ ne kî'ja, atehe mo kofo, mora 'de i'jannî dē. ⁵⁶ Vidî kayo alimannî ndɔndɔ kiga ra Yësu, mora kō'du yada 'bëzē ne andele dē. ⁵⁷ Kya 'ba vidî maako'e ënyinnî riyē, igannî ndɔndɔ gu mo, iyannî henye, ⁵⁸ “Dowo ze mo ëdî akiya henye, ‘Ma kihiya yëkëlu mati vidî o'ba ne 'de, ehe tapëti ko'do da wota aba, mako'ba mati vidî ra dē ako'dɔ.’ ” ⁵⁹ Èzë zë o'donnî le kō'du kiya 'bëzē ne ire dē. ⁶⁰ Kyedre

'ba vo karasa'e ënyi da komo zë riyë ako'jo ha Yësu iya henye, “Da kö'du ya'ba 'bëyi anza dë ga kö'du ndɔndɔ mati iganni gu yi ne?” ⁶¹ Mora Yësu alima wëni ti, omba dë zi me'do. Kyedre 'ba vo karasa ako'jo hɔ mo löhu iya henye, “Yi Korisito, Wisi 'ba Wiri mati i'di ya'da zi mo ne?” ⁶² Yësu aya'ba da me'do iya henye, “Ma ra. 'E biya akongɔ'e wisi a vidɔ alima da kala tiri a Wiri, ehe atayi fɔli 'ba komoriyë aba.” ⁶³ Here, kyedre 'ba vo karasa iza bɔngɔ 'bomo ehe iya henye, “Domba kya 'ba vo kö'du kiya dekpe. ⁶⁴ Owo'e kö'du sawiya 'bomo ne ku. Kö'du sösu 'be'e a'di?” Zë biya u'dunni födö rɔ mo, mo o'dɔ kö'du kyënyë ku mofo mo 'de. ⁶⁵ Kya maako'e ayetonnɔ oro ko'bi ra Yësu, idanni komo mo u'bönni mo, iyanni henye, “Asösu ëyi ra u'bö yi?” Ehe vo wehe irinni mo a'banni kyila mo kisa mo.

Tandi 'ba Petero

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Yn. 18:15-18,25-27)

⁶⁶ Mati Petero ëdi gba lima akaɲo linɔ 'ba kyedre 'ba vo karasa'e, wu'jë ma kölö maako ayi ta da kapa. ⁶⁷ Mati ongɔ Petero ëdi wa'do koye, mo ongɔ bi mbiyi dɔ mo iya henye, “Yi kpa Yësu 'ba Nazereta aba.” ⁶⁸ Mora mo andi wëni iya henye, Mayɔlɔ dë kö'du a'di ëdi ame'do gɔ mo? Ehe ënyi asi wëni zɔ yaga. Mora ta gɔ mo zanga ayapa gbɔ. ⁶⁹ Mati wu'jë ne ongɔ mo atɔrɔ ani, ayeto kpa kö'du ne yada mo löhu zi vidɔ mati ëdinni atɔrɔ ne'e. “Ma kölö tēmɔ zë.” ⁷⁰ Mora Petero andi kpa löhu. Yaa ta gɔ mo, zë mati ëdinni atɔrɔ da kapa ani ne, asösunni Petero kpa löhu, iyanni henye, ɔ'bo dë zi tandi, yi ma

kölö tëmì zè ra ga kö'du yì kpa tëmì Galilaya. ⁷¹ Here Petero ènyì asënë rè nì iya henye, “Wìrì kire, kora mati èdiye ame'do ga kö'du mo ne, mayɔlɔ dè.” ⁷² Mora here, tapètì kö'du kiya 'ba Petero ne, zanga ènyì ayapa ma da riyò mo, ehe Petero asòsu kö'du mati Yèsu ayada zi nì, iya henye, “Gba kazi zanga yapa da riyò, akiya da wota henye, ayɔlɔ ma dè.” Ehe Petero na kö'du sòsu ayeto gbɔ kudu.

15

Ika Yèsu komo Pilato

(Mt. 27:1-2,11-14; Lk. 23:1-5; Yn. 18:28-38)

¹ Do ñbɔ da mindò aba, kyedre 'ba vo karasa'e, kyedre 'ba Yuda'e, vo komoyandi 'ba vo kö'du kì'diye, ehe Yuda'e biya atoto rè nnì bi Kölö ame'do a'di ra ako'dɔ zi Yèsu. Here zè idannì Yèsu nyori aba i'dinnì mo zi Pilato, ² Pilato ènyì ako'jo hɔ mo iya henye, “Yì ra Yere 'ba Yuda'e?” Yèsu ènyì aya'ba da me'do iya henye, “Mora kaa mati iya ne.” ³ Kyedre 'ba vo karasa'e asòsunnì Yèsu ga kö'du sisi kyɔ. ⁴ Here Pilato ako'jo hɔ mo löhu iya henye, “Anza dè zi yì da kö'du ne ya'ba mo? Owo wasusu 'bèzè ne ku biya.” ⁵ Yèsu omba dè zi me'do ma Kölö kiya, mora o'dɔ Pilato na rakaga.

Ikye vurè ra Yèsu zi kofo

(Mt. 27:15-26; Lk. 23:13-25; Yn. 18:39-19:16)

⁶ Tèmì kadra 'ba Kyèrè 'ba Laga 'ba Koli, Pilato èdì kö'du aba zi vidì kinga Kölö tëmì kamba, mati vidì ombannì. ⁷ Mì kadra nani kora maako ru mo Barabasi i'dì mo mì kamba ani, ga kö'du ofo

vīdī. ⁸ Mati vīdī kayo ne'e atoto rē nni, ayetonni ha Pilato ko'jo kaa ma kyere. ⁹ Mo ako'jo hē zē iya henye, “Omba'e Yere 'ba Yuda'e ra zi ma kinga zi ye?” ¹⁰ Pilato ayolo na laka kyedre 'ba vo karasa'e mati i'dinni Yēsu zi nī ne, ga kō'du zē na mī kumbē. ¹¹ Mora here, kyedre 'ba vo karasa'e alēlu da vīdī kayo ne'e zi ha Pilato ko'jo zi Barabasi kinga mo zi nni. ¹² Pilato ame'do lōhu zi vīdī kayo ne'e, “A'di ra omba'e zi ma ko'do zi mo mati ako'jo Yere 'ba Yuda'e ne?” ¹³ Zē ēnyinni biya hē nni gbōgbō aba, “Atötō mo.” ¹⁴ Pilato ako'jo hē zē iya henye, “Kō'du kyēnyē a'di ra mo o'do?” ¹⁵ Here Pilato omba vīdī kayo ne'e zi tēdinni na rakyenyi, mo inga Barabasi zi zē, mo u'bō hu Yēsu i'di mo gbō zi tötō.

Vo wehe asawiyanni Yēsu

(Mt. 27:27-31; Yn. 19:2-3)

¹⁶ Vo wehe obanni Yēsu ti'bē mo aba mī liṅo 'ba turu 'ba daliṅo, ani ako'jonnī koso vo wehe ne'e biya bi kolō. ¹⁷ Here ayōfunni bōngo 'buluyē da Yēsu, o'donni safo tēmi ngora kono ayōfunni do mo. ¹⁸ Mora here, zē ayetonni mo sawiya mo, iyanni henye, “Lima konda zi yi Yere 'ba Yuda'e.” ¹⁹ Zē u'bōnni do mo moṅo aba o'binni oro ro mo, alomvōnni domo nni aba akaṅo amōtunni. ²⁰ Mati zē indenni mo sawiya ku, obanni bōngo 'buluyē ne 'de aya'banni bōngo omo gbī ro mo lōhu. Mora here, ikanni mo gbō yaga zi tötō.

Atötō Yēsu

(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Yn. 19:17-27)

²¹ Ta bi ti'bē 'bēzē ta da gēri, andosi dē nni kora maako aba ru mo Simona tēmi Sirēnē, ēdi atayi

mī gawo, mora vo wehe o'dōnni mo na kamo zi taka 'ba Yēsu kumbē. Mo 'bu 'ba Alekazende nni Rafusa aba. ²² Zē obanni Yēsu ti'bē mo aba bi mati ako'jo Gologota, kō'du ya'ba aba, “Bi 'ba yingɔ da.” ²³ Mora ani, zē ayɔnzɔnni zi a'ji asusē ɔwɔ aba ru mo mahiri, zi kī'di zi mo mora Yēsu omba dē zi kuwē mo. ²⁴ Mora here, atōtōnni mo ayanyanni bɔngɔ 'bomo na ga rē nni fōdō ku'du aba ēyi akoba 'bēni bɔngɔ ma vala. ²⁵ Mati atōtōnni mo ne, ndi kadra 'ba damindō ɔkɔ ku modɔmosowɔ. ²⁶ Wayōru 'ba mo susu ne, iya henye, “Yere 'ba Yuda'e.” ²⁷⁻²⁸ Zē atōtōnni vo logo kpa riyo Yēsu aba, ma kōlō datiri mo, ehe ma vere da gali mo. ²⁹ Vidi mati ēdinni alaga ta dakapa, ēdinni dē nni njili na kamo Yēsu lidi aba. “Aha! Omba zi ti'bē yēkelu ne kihya mo akaŋo zi ko'ba mo löhu ko'do da wota aba. ³⁰ Yaanya aba ne asi akaŋo ta da taka ehe ayɔmɔ rēyi.” ³¹ Here tēmi gēri kōlō ne kyedre 'ba vo karasa ehe vo komoyandi 'ba vo kō'du kī'diye ogonni Yēsu iyanni henye, “Mo ayɔmɔ oka'e, mora ɔ'bo dē zi rē ni yomɔ. ³² Dongo'e Korisito ne te, Yere 'ba Yiserele, asi akaŋo ta da taka ne yaanya aba ehe dakoma mi mo.” Vo logo riyo mati atōtō Yēsu aba ne, alidi mo kpa.

Koli 'ba Yēsu

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Yn. 19:28-30)

³³ Mī kutē kadra aba, mandölu ayöfu bi kpo ta dakaŋo ehe inde rē ni tapēti kadra wota. ³⁴ Mati ndi kadra ɔkɔ ku komo kadra wota, Yēsu ēnyi udu riye gu kyembe aba, “Elöyi, Elöyi, lema sabakatani?” Kō'du ya'ba aba henye, “Wirī ama, Wirī ama, kō'du a'di ila ma gɔ mo?” ³⁵ Kya vidi

mati ëdinnï ani owonnï mo ne, iyannï henye, “Owo'e te, mo ëdï Eliya ko'jo.” ³⁶ Mora here, ma k l  t m  z  aho lifa aba usu m  a'ji i'd  da njili moɔɔ, ehe mo inj  dami'di ha Y su iya henye, “Disiye bi mo, dongo'e  z  Eliya  d  atayi mo yasi akaŋo ta da taka.” ³⁷ Mora Y su udu riyy  gu kyembe aba, ehe oli gbo. ³⁸ Here, m  bongo mati ove m  y k lu ne, aliza riyy , ko ta riyy  le akaŋo. ³⁹ Vo ky lu 'ba vo wehe mati  d  atoro komo taka ani ne, ongo hala Y su oli. Mo iya henye, “Kora nenye tiny  wisi 'ba Wir  ra.” ⁴⁰ Kya 'ba mbara maako'e  dinn  ani bi kongo ta bi kowo. M  kut  z   d  Mariya Magadala, Salome, Mariya ma 'ba Yemisi nn  Yosepa aba. ⁴¹ Ne mbara mati usunn  ga Y su m  Galilaya ehe  dinn  mo konyi. Aga mbara maako'e kpa kyo ani. Mbara ne'e ayinn  Y su  ti m  Yerusalem.

Kusu 'ba Y su

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Yn. 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Ko'do nenye ako'jo ko'do 'ba rak'jo zi bi ko'do 'ba ralawo. Bi  d  ku tayi ra hutaga, kora maako ru mo Yosepa, ta Arimataya oko gbo. Mo m  gboko 'ba turu, ehe owonn  mo, ehe mo k l  t m  vid  mati  dinn  bi tayi 'ba damoku 'ba Wir  kida,  ny  i'b  zi Pilato kazi tere, k 'du ko'jo ga k 'du yoku Y su, zi kusu mo. ⁴⁴ Pilato rakaga aba mati owo henye, Y su oli ku. Mo ako'jo vo ky lu 'ba vo wehe ako'jo ho mo kodo Y su oli ku kyere ya. ⁴⁵ Tap ti mo owo k 'du yada 'ba vo ky lu ne, Pilato iya zi Yosepa moba yoku ne. ⁴⁶ Yosepa  ny  i'b  wogo mbili bongo, ayasi yoku ne akaŋo olo m  mbili bongo ne, inj  i'b  usu m  wogo mati

ole mī dōku ma kyigō ne. Here, mo alulu yitō kyedre ṅbirī ha bi tōdu 'ba wogo ne. ⁴⁷ Mariya Magadala nnī Mariya ma 'ba Yosepa aba, ēdinnī akongō ta bi kōwō, bi mati usu yōku Yēsu 'dōmo ne.

16

Tēnyī tēmī koli

(Mt. 28:1-8; Lk. 24:1-12; Yn. 20:1-10)

¹ Tapētī ko'do 'ba ralawo mati inde rē nī, Mariya Magadala, Mariya ma 'ba Yemisi wogonnī yēnī kēzī ngutru tī'bē mo aba zi pisi ra yōku Yēsu. ² 'Do ṅbō mī ko'do 'ba ralawo kadra nzere aba, zē ēnyī i'bēnnī da wogo. ³ Ta bi tī'bē 'bēzē ta da gērī, alimannī me'do na ga rē nnī, iyannī henye, “Ēyī ra akalulu yitō ne ta bi tōdu 'ba ha wogo ne zi ze?” ⁴ Mora mati ongōnnī bi riyē, i'jannī yitō ne alulu ku nzō hulēhu. ⁵ Here ēnyī ödunnī mī wogo ani, ongōnnī wisi obi maako ēdī alima datīrī usu bōngō kanyi konda rē nī o'do zē na rakaga. ⁶ Mo iya henye, “Ere'e dē. Mayōlo ku ēdiye bi koma kō'du Yēsu 'ba Nazereta mati atōtō. Mo anza kpe kinye, mo ēnyī ku tēmī koli, ongō'e te, ne bi mati i'dinnī mo 'dōmo. ⁷ Mora here, yaanya aba i'bē iya'e kō'du kise nenyē zi vo lō'bō 'bōmo'e Petero mēdī zē eti. Here mo ēdī tī'bē dagba komo'e mī Galilaya, ani akongō'e mo te kaa mati mo ayada zi ye.” ⁸ Here mbara ne asinnī yaga ahonnī ta da wogo kazi tere, onyonnī kō'du mo kpa dē zi vidī kōlō maako ga kō'du zē na tere.

Yēsu ayada rē nī zi Mariya Magadala

(Mt. 28:9-10; Yn. 20:11-18)

⁹ Mora here, tapëti tēnyī 'ba Yēsu tēmī koli 'do n̄ɔ ko'do 'ba ralawo aba, mo ayada rē nī dagba zi Mariya Magadala, mati mo ore dakyikyī madomoriyō yaga ta rɔ mo ne. ¹⁰ Mo i'bě ayada zi aboka niye. Zē na lu'bě ēdinnī akudu. ¹¹ Mati zē owonnī henye, mo iya Yēsu ēdi na didi nongo mo komo nī aba, zē omanni dē mī me'do 'bomo ne.

Yēsu ayada rē nī zi vo lō'bō riyō
(Lk. 24:13-35)

¹² Yaa ta gɔ mo, Yēsu ayada dakyinē nī 'beri zi vidī riyō maako'e ēdinnī ati'bě wēnnī ta da gēri mī dakaŋo maako. ¹³ Zē ayadanni kō'du ne, zi oka nniye mora zē 'de omanni dē mī kō'du ne.

Yēsu ayada rē nī zi vo litu 'butē dōmo kōlō
(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Yn. 20:19-23; Lc. 1:6-8)

¹⁴ Mora mī ndundu mo ta gɔ mo biya, Yēsu ayada rē nī zi vo litu 'butē dōmo kōlō ēdinnī wakonyo. Mo asawiya zē ga kō'du zē anzanni dē koma aba, ehe zē kpa na vo kazi kō'du kowo zi koma mī vidī mati iyanni mo na didi. ¹⁵ Mo iya zi zē henye, "I'bě'e ta damōku ne biya, ayētiye kō'du yōyō laka ne zi dakyinē vidī biya. ¹⁶ Mo mati oma iri bapatisi, akayomɔ. Mo mati omba dē akī'di riti zi mo. ¹⁷ Vo koma'e, akī'di kyigo 'ba kō'du koro ko'do zi zē. Zē akorenni dakyikyī yaga mī ru ma. Zē akame'donni ha mēnzē maako eti. ¹⁸ Mo mati iri wiri umbē le riyē, mandere uwē waroso le, o'do zē dē na kyenyē. Zē akī'dinni kala nni da vo koo'e, akako'jo zē."

*Oba Yësu komoriyë**(Lk. 24:50-53; Lc. 1:9-11)*

¹⁹ Ta ëti me'do 'ba Yere Yësu zi zë ne, oba mo komoriyë ehe alima ku da kala tiri 'ba Wiri.

²⁰ Here, vo lö'bö ënyï i'bënni kö'du yëti aba ta bi ne biya. Yere o'do loo ne zë ëti, ayada kö'du yëti 'bëzë ne tinyö ga kö'du koro mati ëdinni ako'do ne.

Morokodo
Portions of the Holy Bible in the Morokodo language
of South Sudan

copyright © 2010 Pioneer Bible Translators

Language: Morokodo

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

b81b7ca7-810b-5cb2-913f-b28f08d9c01d